

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, O.P.S. PŘÍBRAM**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE
POLITICKÉ SOUVISLOSTI UMÍSTĚNÍ RADAROVÉ ZÁKLADNY V ČR

Autor práce: Daniella Peukerová
Studijní obor: Regionální studia
Forma studia: Kombinovaná
Vedoucí práce: doc.Ing.Dr. Štefan Danics, Ph.D.
Katedra: Společenských věd a Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2010

Prohlašuji, že jsem předkládanou bakalářskou práci vypracovala samostatně a použila jen uvedené prameny a literaturu. Současně dávám svolení k tomu, aby tato bakalářská práce byla umístěna v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Příbrami a využívána ke studijním účelům.

.....

Poděkování:

Děkuji panu doc.Ing.Dr. Štefanu Danicsovi, PhD. za cenné připomínky a odborné rady, kterými přispěl k vypracování této bakalářské práce. Dále děkuji svému manželovi Honzíkovi a dceři Šárce za trpělivost a podporu po celou dobu studia.

OBSAH	4
ÚVOD	5
CÍL A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	7
1. Historie projektu vybudování radarové základny v ČR	8
1.1. Místo a úloha radarové základny v systému tzv. hvězdných válek USA ...	17
1.2. Radar XBR	19
1.3. Postoj Ruska k vybudování radarové základny v ČR	26
2. Postoj parlamentních stran k vybudování radarové základny v ČR	44
2.1. Postoj vládních parlamentních stran k tomuto projektu	44
2.2. Postoj opozičních parlamentních stran k tomuto projektu	48
3. Postoj české veřejnosti k vybudování radarové základny	50
3.1. Názory české veřejnosti na tento projekt - NE základnám	50
3.2. Názory starostů, v jejichž regionu má být projekt realizován	52
3.3. Názory občanů Příbramska na tento projekt	57
ZÁVĚR	59
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	60
ABSTRAKT	61
ABSTRACT	62

ÚVOD

„Jsem přesvědčen, že hlavním důvodem, proč tolik lidí říká, že cesta nenásilí je nepraktická, je to, že její nastoupení v nás vzbuzuje obavy – začneme mít strach. Zatímco nedávno stačilo přát si mír ve své vlastní zemi nebo dokonce jenom ve svém okolí, nyní mluvíme o světovém míru. To je jen správné. Skutečnost, že lidé jsou na sobě vzájemně velmi závislí, je nyní naprosto zřejmá: jediný mír, o kterém má význam hovořit, je mír světový.“

„Jestli je skutečný mír něco vážnějšího než křehká rovnováha založená na vzájemném nepřátelství, jestli to nakonec závisí na řešení vnitřního konfliktu, co máme říci o válce? Přestože paradoxně cílem nejbojovnějších kampaní je mír, ve skutečnosti je válka jako požár v lidském společenství, jehož palivem jsou živí lidé.“ Dalajlama¹

Cílem mé práce je zhodnocení možných rizik a přínosů pro ČR s umístěním nebo neumístěním amerického raketového systému na území ČR. Tuto práci jsem začala připravovat v době, kdy ještě nebylo rozhodnuto, zda bude na území naší republiky umístěn raketový systém. Postupně vykryštovalo závěrečné rozhodnutí o neumístění raketového systému na území ČR. Zlomovou událostí se také stalo zvolení nového prezidenta USA Obamy. Jeho názory od začátku jeho zvolení směřují k upevnění světového míru, dosažení světa bez jaderných zbraní. Jednoznačně přispělo zvolení nového prezidenta USA Obamy k prozatímnímu oddálení budování raketového systému na území ČR.

Vrátím se o pár měsíců zpět. Kvůli plánovanému budování radaru se veřejnost rozdělila na dva tábory – příznivců a odpůrců. Je vůbec nějaký důvod k rozruchu, kterého jsme svědky v poslední době? Jde o riziko, nebo zbytečné obavy a to především obyvatel Brd? Jak takový radar vůbec vypadá? Znepokojující jsou však názory, že provoz radaru a jeho ozařování nemají výrazně ovlivnit život v jeho okolí. Co si vůbec můžeme pod tímto tvrzením představit? Zastánci veřejně prohlašují, že vlastně o nic nejde, pouze o nějaký, celkem nepodstatný radar, jakých už nyní v zemi máme celou řadu. Důvodem takového tvrzení je pravděpodobně neznalost souvislostí, které jsou však velmi závažné a alarmující.

---

¹ ETIKA PRO NOVÉ MILÉNIUM-kniha autor Jeho Svatost Dalajlama, Vydalo nakladatelství PRAGMA, Praha 1 v roce 2000, vydání první

Česká veřejnost by měla mít právo vědět všechna pro i proti o takovém kroku. Jak si ale má obyčejný český člověk udělat názor na věc, když politici neustále dokola podsouvají fráze o posílení bezpečnosti ČR a novináři převracejí fakta naruby? Nebylo by lepší, kdyby uceleně srozumitelně vysvětlili svoje důvody k tomuto kroku a uvedli všechna rizika s tím spojená a uspořádali referendum? Asi ne, to by totiž s největší pravděpodobností zcela určitě narazili na poměrně tvrdý odpor veřejnosti. Je pohodlnější určitě pro ně prohlásit, že se jedná o otázku bezpečnosti naší země do které nemá veřejnost vůbec mluvit, protože jí nerozumí.

CÍL A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

„My všichni hrajeme určitou roli. Když se jako jednotlivci vnitřně odzbrojíme – tím, že se postavíme svým negativním myšlenkám a emocím a budeme rozvíjet své pozitivní vlastnosti – vytváříme tím podmínky pro vnější odzbrojení. Upřímně řečeno, trvalý světový mír bude možný jenom tehdy, když každý z nás vyvine vnitřní úsilí. Bolestné emoce dávají vzniknout konfliktu. Je proto důležité, abychom zůstali citliví k potřebám ostatních, uznávali jejich stejné právo na štěstí a neudělali nic, co by přispělo k jejich utrpení.“ Dalajlama²

Není těžké odpovědět na zcela zásadní otázky, máme-li tu či onu ideologickou předpojatost. Žádoucí je ovšem odpověď založená na objektivním porovnání světové bezpečnostní situace a všech nákladných opatření, která jsou na její posílení činěna. Vnucuje se otázka, zda je i jedenadvacátému století souzeno, aby v té či oné míře zopakovalo dřívější neblahé cesty, nebo zda by se nové generace neměly orientovat na cestu, již uprostřed odcházejícího století vyznačil a na níž celou váhou své osobnosti trval Albert Einstein.³

Cílem bakalářské práce je nástin vzniku a geneze snah o vytvoření radarové základny v ČR. A dále v práci hodlám analyzovat postoje k této radarové základně ze strany parlamentních stran a české veřejnosti, včetně Ruska, které se touto iniciativou a jinými obdobnými cíti být ohrožené.

V první části práce provádím malý historický exkurs a připomínám širší vojensko-politické souvislosti vzniku představ o radarové základně, jako jednoho prvku tzv. „jaderného deštníku“. Ve druhé části popisují postoj parlamentních stran k vybudování radarové základny v ČR. Odlišnost postojů či názorů k projektu týkající se opozičních parlamentních stran. Třetí část pojednává o postoji české veřejnosti k vybudování radarové základny, názory veřejnosti na tento projekt, názor starostů v jejichž regionu měl být projekt realizován a názory občanů Příbramska na tento projekt. Tolik diskutovaný projekt byl pozastaven. Domnívám se, že mnoho občanů a nejen Příbramska si nejen zavísklo, ale přímo zařvalo úlevou... Přiznávám, že i moje reakce byla samozřejmě kladná, vzhledem k tomu, že jsem byla sama od začátku na straně většiny..., tj. proti výstavbě radarové základny v ČR.

---

² ETIKA PRO NOVÉ MILÉNIUM autor Jeho Svatost Dalajlama, nakladatelství PRAGMA, v roce 2000, vydání první

³ Einsteinovo řešení světa bez válek, Jiří Vančura, nakladatelství DOPLNĚK, Brno 2001

1. Historie projektu radarové základny

Jak to všechno začalo? Pokusím se v obecných rysech nastínit historii tohoto projektu.

80. léta

Mezinárodní stabilita byla po řadu desetiletí zajišťována mezinárodními dohodami, především pak Smlouvou o nešíření jaderných zbraní NPT z roku 1970 a Smlouvou o protibalistických raketách ABM z roku 1972.

V 80. letech však přišly Spojené státy s projektem protiraketového deštníku, který destabilizoval už tak velmi nebezpečnou mezinárodní situaci. Naštěstí ale došlo k dohodě a Gorbačov a Reagan podepsali Smlouvu o jaderných zbraních středního doletu, která vedla k důležité redukci jaderného arsenálu a která je také považována za začátek konce studené války.

90. léta

V 90. letech obnovily Spojené státy tento projekt a navrhly rozšíření NATO do post-komunistických zemí. V té době už měly USA jasný plán, jinak by se novinář New York Times Thomas L. Friedman nemohl prezidenta Clintona chtít zeptat: „Znamená to tedy, že jste připraveni rozšířit jaderný štít USA do Polska, Maďarska a České republiky?“

Nesouhlas s tímto americkým projektem byl stále silnější. Francouzský prezident J. Chirac 3. prosince 1999 řekl: „Musíme se vyhnout pochybám týkajících se Dohody o nešíření jaderných zbraní, které by mohli vést k narušení strategické rovnováhy a k novým závodům ve zbrojení.“⁴

V roce 2000 premiér Grónska Jonathan Motzfeldt řekl: „Nikdo v Grónsku si nepřeje přijmout opatření, která by vedla k obnovení atmosféry studené války. Jsem rád, že NATO neuvítalo plány na vytvoření nukleárního deštníku s radostí.“ Po dvou neúspěšných testech a především kvůli odporu dvou nejbližších evropských spojenců dává v roce 2000 prezident USA Clinton ruce pryč od tohoto projektu. Viceprezident Gore k tomu uvádí „Jako prezident bych byl proti takovému systému protiraketové

---

⁴ http://www.nenasili.cz/cs/622_text-a-zdroje-informaci-k-vidu-historie-radaru-v-cesku - 27.3.2010

obranu, který by mohl zbytečně narušit strategickou stabilitu a hrozit otevřením dveří k obnovenému závodu ve zbrojení s Ruskem a také k novému závodu ve zbrojení s Čínou.”⁵

Ale změny mohou nastat.

V roce 2002 prezident Bush mladší jednostranně odstupuje od smlouvy o protibalistických raketách, která zajišťovala po tři desetiletí mezinárodní stabilitu. V tajnosti začala jednání s Polskem a Českou republikou ohledně výstavby takzvaného „raketového deštníku“.

Parlamentu EU je jasné, že USA chtějí rozdělit a oslabit Evropu tím, že použijí slabé státy, které mají „přirozenou“ averzi vůči Rusku. Francouzský prezident Chirac na toto téma říká: „Měli bychom být velmi opatrní, abychom nepodpořili vznik nových dělicích čar v Evropě nebo návrat ke starému pořádku.“⁶ Rusko, Čína a další evropské země kritizují politiku prezidenta Bushe mladšího a Kanada v roce 2005 oficiálně odmítá se jakkoli účastnit v plánu raketového deštníku. Česká republika se pokoušela o vyhnutí veřejné diskusi o projektu, protože zde byly obavy, že by se to mohlo stát klíčovou otázkou v červnových parlamentních volbách. A tak se Američtí zástupci rozhodli veřejně nemluvit o možném umístění projektu na území České republiky. Ale je zde možnost, že obě strany chtějí jednat v tajnosti, řekl jeden americký zástupce, kterému byla slíbena anonymita vzhledem k důvěrnosti této otázky. Až o měsíc později a především díky iniciativě Ne základnám se čeští občané dozvídají, že se opět začíná naplňovat heslo „o nás bez nás“ a že se za jejich zády připravuje rozhodnutí znovu vpustit cizí vojska na naše území. Bez této iniciativy by se většina obyvatel o tomto plánu možná vůbec nedozvěděla.

Toto je opět začátek lží.

Nejdříve vláda lhala, když tvrdila, že se projekt uskuteční v rámci NATO. K tomuto plánu se skepticky vyjádřila řada členských států NATO. „Plán USA na evropský systém raketové obrany je ‚politicky nebezpečný‘.“ Gerhard Schroeder, bývalý německý kancléř.

---

⁵ http://www.nenasili.cz/cs/622_text-a-zdroje-informaci-k-vidou-historie-radaru-v-cesku - 27.3.2010

⁶ http://www.nenasili.cz/cs/622_text-a-zdroje-informaci-k-vidou-historie-radaru-v-cesku - 27.3.2010

Kritizoval ho dokonce i samotný generální tajemník NATO Jaap de Hoop Scheffer. Dále se tvrdilo, že nepřijmout by znamenalo rozdělit Evropu, ale jak jsme viděli, tak je to právě tento projekt, co rozděluje Evropu. „Amerika bude vždycky schopná kontrolovat Evropu tím, že jí rozdělí a bude panovat.“(Scott Ritter)

A konečně se snaží vláda celou záležitost bagatelizovat, když tvrdí, že jde jen o malou, nepodstatnou základnu. Ve skutečnosti jde ale o strategické rozhodnutí, které z České republiky udělá zemi podřízenou Washingtonu, tak jako pobyt ruských vojáků z nás udělal zemi podřízenou Moskvě. Bylo řečeno, že kontrola základny bude v rukou české vlády. Ale jak je známo z ostatních vojenských základen USA v Evropě, hostitelské země nemají téměř žádnou kontrolu nad děním v základnách.

Opozice vůči radaru je silná a průzkumy mluví jasně: dvě třetiny obyvatel jsou proti umístění radaru. Mezitím horko těžko vzniká vláda jako šaty sešité z kousků staré látky a hlasování o důvěře projde jen díky dvěma sociálním demokratům, kteří najednou převléknou kabát, a také díky politice zelených, která sbírá kritiku jak uvnitř strany, tak od jiných evropských zelených.

Ve stejný den, kdy je vláda schválena, ji žádá vláda USA o umístění radaru, a česká vláda zahajuje oficiální jednání jen pár dní na to. A to přesto, že ví, že většina populace je proti a více jak 70% lidí si přeje rozhodnout o této otázce v referendu.

DEMOKRACIE vychází z řeckého slova demos (lid) a kratos (moc), takže to znamená vláda lidu.

26. května zorganizovala iniciativa Ne základnám celostátní demonstraci v Praze. Zúčastnilo se jí kolem pět tisíc lidí – od studentů po důchodce, od učitelů po podnikatele. Pro organizátory to byl úspěch. Česká média ale o této demonstraci informovala jenom jako o akci několika set důchodců a komunistů.

20. října proběhlo v rámci kampaně Evropa pro mír mezinárodní setkání v Březnici: účastní se ho 80 starostů z České republiky. Starosta Londýna Ken Livingstone a starosta Hirošimy Tadatoshi Akiba zaslali účastníkům konference pozdravy. Účastní se zástupci 50 zahraničních organizací z Evropy i z USA. Panuje přesvědčení, že umístění radaru v České republice a v Polsku zesílí mezinárodní napětí a povede k novým nekontrolovatelným závodům v jaderném zbrojení. V mnoha zemích se protestuje před

českými ambasádami proti tomuto záměru. Tato informace ale zůstává před většinou české populace utajena.⁷

17. listopadu další manifestace na Václavském náměstí : pět tisíc lidí účastní se jí především odbory, umělci, disidenti, filozofové atd. Česká média o této demonstraci informovala takto.

Stejně jako za minulého režimu, i tato vláda se snaží zamezit jakékoliv opozici. A tak když se v listopadu setkal Jan Tamáš, mluvčí Iniciativy NE základnám, s bývalým premiérem Milošem Zemanem, který se vyjádřil jasně proti radaru, nebyli o tomto setkání občané téměř žádnými médii informováni. Česká televize navíc místo toho v ten den přinesla zprávu, že odpůrci radaru jsou prý placeni z Ruska. Během několika dní vyšetřovací komise parlamentu toto nařčení vyvrátila, ale ani o tom média téměř vůbec neinformovala.

Zamlčování a podivné praktiky se netýkají jenom radaru. Alarmující je také hlasování zástupců naší země v OSN při projednávání studie o zbraních s ochuzeným uranem.

Už ve válce v bývalé Jugoslávii začala armáda USA používat náboje s ochuzeným uranem a to bez informování svých spojenců. Mluvčí NATO, generál Giuseppe Marani, prohlásil: „protipancéřové náboje s ochuzeným uranem byly používány piloty spojenecké armády proti srbským silám v Kosovu“ a ještě přidal, že tyto náboje „nejsou vůbec nebezpečné.“

Tisíce italských vojáků onemocněly a stovky jich už zemřely. Důvod: ochuzený uran. Ukazuje se, že ochuzený uran byl užit kromě zmiňovaného Kosova ještě v Iráku, v Libanonu a pravděpodobně také v Afghánistánu. Ve všech těchto zemích se významně zvyšují procenta genetických deformací.

1. listopadu 2007 se ve Valném shromáždění OSN hlasuje o návrhu udělat studii na téma ochuzeného uranu. 122 států se vyjadřuje souhlasně s tímto návrhem, šest států je proti: Francie, Velká Británie, USA, Izrael, Nizozemí a Česká republika.

V září 2007 vyprodukovala vláda takzvanou studii o zdravotních dopadech radaru. Ministr Vondra k tomu říká: „Zveřejnili jsme tu studii o zdravotních dopadech, z které vyplývá, že žádné negativní zdravotní dopady nebudou.“⁸

---

⁷ http://www.nenasili.cz/cs/622_text-a-zdroje-informaci-k-video-historie-radaru-v-cesku - 27.3.2010

Vládní zmocněnec Klvaňa o ní prohlašuje: „...je zpracována nejlepšími odborníky a její kritika je jen ideologická, nestojí na faktech.“⁹

Profesor Zbyněk Raida a doktor Jiří Šebesta z Ústavu radioelektroniky Vysokého učení technického v Brně o této studii ve svém posudku prohlašují: „Práci odvedenou při zpracování studie lze považovat za nízkou až povrchní. Nelze ji považovat za věrohodnou. Pracoval na ní jediný tým a v tomto týmu nebyl žádný uznávaný odborník na dané otázky.“ A dále: „Kdyby podobné dílo obhajoval student vysoké školy v oboru radiotechniky jako svou závěrečnou práci, s téměř stoprocentní jistotou by neuspěl.“¹⁰

Už léta je prohlašováno, že „protiraketový deštník“ je především vyvíjen na obranu před raketami, které by mohl odstartovat Írán. Na oficiálních stránkách tohoto projektu se píše: „Rozmístění anti-raket v Polsku a radaru v České republice je projektováno speciálně pro obranu Evropy proti útoku střelami středního a dlouhého doletu vystřelených z Iránu.“¹¹

Scott Ritter, bývalý hlavní zbrojní inspektor OSN a důstojník amerického námořnictva, na téma zbrojních inspekcí v Iráku v roce 2003 řekl: „Věděli jsme, že v Iráku nejsou zbraně hromadného ničení.“ Přesto ale vláda Spojených států na Irák pod touto záminkou zaútočila. „A také bych rád poukázal na to, že jsou téměř tři týdny po začátku války a kde jsou ty zbraně hromadného ničení?“¹²

Jde o upevnění americké imperiální hegemonie na světě. Jde o přivádění Bushovy doktríny amerického unilateralismu do praxe. Scott Ritter také předpověděl, že situace s Íránem půjde v podobných kolejích a Írán bude napaden, přestože nebudou žádné skutečné důkazy o jeho nebezpečnosti.

Victoria Samson, americká analytička z Centra pro informace o obraně (Center for Defense Information) 12. června 2007 vystoupila v Evropském parlamentu a řekla: “To, co je skutečně iritující, je, že se jedná pouze o experiment raketové obrany: velmi nový systém, neznámý a nevyzkoušený, který by měl chránit před teoretickou a upřímně nevyvětlitelnou íránskou raketovou hrozbou, která navíc neexistuje.”¹³

---

⁸ http://www.nenasili.cz/cs/622_text-a-zdroje-informaci-k-videu-historie-radaru-v-cesku - 27.3.2010

⁹ http://www.nenasili.cz/cs/622_text-a-zdroje-informaci-k-videu-historie-radaru-v-cesku - 27.3.2010

¹⁰ http://www.nenasili.cz/cs/622_text-a-zdroje-informaci-k-videu-historie-radaru-v-cesku - 27.3.2010

¹¹ http://www.nenasili.cz/cs/622_text-a-zdroje-informaci-k-videu-historie-radaru-v-cesku - 27.3.2010

¹² http://www.nenasili.cz/cs/622_text-a-zdroje-informaci-k-videu-historie-radaru-v-cesku - 27.3.2010

¹³ (Center for Defense Information) www.cdi.org 15.3.2010

Podle studie uveřejněné 16 americkými zpravodajskými agenturami 3. prosince 2007 přestal Irán pracovat na výrobě atomové zbraně už v roce 2003. (National Intelligence Estimate (NIE) - Iran: Nuclear Intentions and Capabilities; Aktuálně.cz, 16.11.2007: Bílý dům tlačí na CIA kvůli Íránu. Chce vhodné důkazy) Je zřejmé, že tento systém obrany není určen k ochraně před Íránem nebo Severní Koreou. A není užitečný ani proti raketám z Ruska nebo Číny. Toto je oficiální prohlášení americké vládní agentury zodpovědné za raketový deštník.

Jen o několik měsíců později se ale prohlášení zcela mění a pan Topolánek jasně říká, že skutečným důvodem radaru je Rusko! I mezinárodní vojenští experti potvrzují, že tento systém obrany nezmůže nic proti tisícům atomových hlavic, které má k dispozici Rusko. Velmi rozšířenou hypotézou je, že skutečným zájmem USA je militarizace a ovládnutí vesmíru, což by vedlo k úplné kontrole nad naší planetou. To byl i hlavní důvod, kvůli kterému v roce 2005 Kanada odmítla spolupráci na tomto projektu s USA.

Dalším rozšířeným názorem je, že každý systém obrany se dá překonat. I kdyby byl takový systém sebelepší, za několik málo let mohou nepřátelské velmoci stejně vyvinout takové prostředky, které ho překonají. Takže by bylo nezbytné tento obranný systém neustále vylepšovat, což by vedlo k nikdy nekončící spirále, ze které budou získávat jen zbrojařské firmy.

Jak říká Massimo Zucchetti, jaderný fyzik z technické univerzity v Turíně: „Neexistuje poslední zbraň. Poslední zbraň se po čase vždy stává zbraní předposlední. Vojáci, vědci, lidé pracující v této oblasti musí najít způsob jak utratit ty obrovské zdroje, které jim jsou vyhrazeny.“¹⁴

Ale zkusme pochopit lépe, jak se věci mají:

New York Times 13.6.2000 píše: „V posledních deseti letech zbrojní průmysl podpořil v kampaních politiky z Washingtonu sumou 49 miliard dolarů. Další 2 miliardy vydal na skrytější a nepřímou kampaň, o které sami představitelé tohoto průmyslu tvrdí, že pomohla vytvořit atmosféru, ve které tlak na vytvoření protiraketového štítu silně doléhá na obě politické strany.“

---

¹⁴ http://www.nenasili.cz/cs/622_text-a-zdroje-informaci-k-video-historie-radaru-v-cesku - 27.3.2010

To znamená, že zbrojní průmysl financuje obrovským způsobem přímo politické strany. Ale nejen to. Největší výdaj byl směřován na vytvoření studijních středisek a neziskových organizací, jejichž úkolem je vytvářet pseudo-vědecké dokumenty, které by mohly přesvědčit politiky a veřejnost o nezbytnosti vybudovat raketový systém.

„V čele zastánců raketové obrany je Centrum pro bezpečnostní politiku (Center for Security Policy) – skupina, která z 20 až 30 % ve svém ročním rozpočtu 1,2 milionu dolarů spoléhá na příjmy od zbrojních firem. Tato organizace, prosazující výstavbu protiraketového systému, má ve své správní radě nejméně 8 zástupců průmyslu (jen ze společnosti Lockheed Martin šest), vydává nepřetržitý proud stanovisek a pořádá řadu seminářů pro ty, kdo ve Washintgonu rozhodují.

Podniky přímo zainteresované na vybudování raketového deštníku jsou: Boeing, Lockheed Martin, Raytheon a Northrop Grumman (www.PeaceLink.it). Více informací: www.CounterPunch.org

Společnosti Boeing, Lockheed Martin a Northrop Grumman patří ke klientům firem AMI Communications a Dutko Worldwide. PR agentura AMI Communications získala od české vlády netransparentním způsobem zakázku na propagaci radarové základny v Brdech. Cílem PR agentur přitom není poskytovat nestranné informace, ale přesvědčit cílovou skupinu o výhodnosti nabídky zadavatele.

Jak AMI Communication tak Dutko Worldwide mají kromě vazeb na zbrojní koncerny také úzké vazby na ODS. Bývalá mluvčí ODS Jana Marcová, spolumajitelka a jednatelka AMI od roku 2007 vede českou pobočku Dutko Worldwide. Jednatelkou a konzultantem Dutko Worldwide v České republice byl až do roku 2006 Alexandr Vondra, který je dnes jedním z nejhlasilivějších zastánců amerického radaru.¹⁵

Je možné změnit budoucnost?

Argentinský filosof a spisovatel Mario Cobos, píšící pod pseudonymem Silo, k tomu říká: „Jestli všechno skončí v chaosu, který vyústí do zrození nové civilizace, nebo jestli začne doba postupného poldišťování, to nezávisí na neúprosných mechanismech, ale na záměrech jednotlivců a národů, na jejich angažovanosti a zájmu na změně světa.“

---

¹⁵ <http://www.zvedavec.org/komentare/2007/12/2367-jedna-velka-lez-a-hromada-duverivych-blbcu.htm> - 27.3.2010

V blízké budoucnosti můžeme očekávat, že velké americké zbrojní korporace nabídnou výnosné obchody zbrojařským firmám v Evropě. Pod tlakem těchto evropských podniků schválí vlády zemí v NATO americký projekt Raketového systému. Těmito podniky budou zaplacený i průzkumy veřejného mínění, politici a odborníci, kteří budou v televizi objektivně vysvětlovat výhody Deštníku a humanitárních válek. Kdo se postaví proti, záhadně zmizí ze scény. Souhlas NATO bude používán jako jakási magická formule schopná přesvědčit všechny, kdo dosud nesouhlasili nebo váhali, aby se podvolili a s instalací radaru souhlasili.

V prosinci 2007 navrhlo Humanistické hnutí s podporou řady amerických mírových organizací zahájit nenásilný boj formou nespolupráce – nekupovat americké výrobky.

Na webových stránkách www.nenasili.cz si můžeme přečíst: Lidé v České republice už vyzkoušeli všechno – diskusi a předání více než 200 000 podpisů na peticích, konference s podporou osobností vědeckého i uměleckého světa, manifestace i snahu o dialog s jednotlivými politiky... Protože obě vlády zcela ignorují nesouhlasný názor většiny svých občanů, jsme donuceni sáhnout k nástroji, který se jich dotkne v oblasti pro ně nejdůležitější – v ekonomice. Proto navrhujeme zahájit tlak na vládu USA prostřednictvím amerických společností: nekupujme americké výrobky.

Nenasilný protest má dlouhou historii a řadu úspěšných příkladů. Mezi nejvýznamnější patří hnutí Mahatmy Gándhího v Indii a M. L. Kinga v USA.¹⁶

Tato hnutí dokázala, že nenásilný boj je reálnou možností, jak přinutit i mnohonásobně většího nepřítele vzdát se svého cíle. Aktivní nenásilí přineslo Indii nezávislost na britských kolonizátorech a americké černochoy přiblížilo k rovnoprávnosti.

Teď je na nás, abychom v jejich příkladu pokračovali a ukázali nejen české a americké vládě sílu Davida proti Goliášovi – sílu nenásilí.

I když tuto jednoduchou věc udělá jen část z těch 68% už nesouhlasících lidí, vyšleme jasný signál, který nebude možné ignorovat! K úspěchu stačí jen 5% z nás!

---

¹⁶ http://www.nenasili.cz/cs/573_penezenkami-proti-radaru - 27.3.2010

Budoucnost se ještě dá změnit!¹⁷

„Bertha von Suttner upozorňovala také na obrovský rozsah války, vedené moderními zbraněmi:“V jediné budoucí evropské válce by se mohlo zabít, ničit a pustožit víc než ve stovce starověkých bitev, načež pokračovala: „Místo kopí, které letí na krátkou vzdálenost, místo pozdější kulky z pušky, jež trefila protivníka na několik stovek kroků, překonávají dnes smrtelné bomby mílové vzdálenosti, a ještě před-tím, než se protivníci mohou vzájemně spatřit, pokrývá už tento předvoj bitevní pole.“¹⁸

Americká základna v Brdech

Poprvé v našich dějinách má být v Česku postavena americká vojenská základna. A to ne ledajaká: má to být základna, která bude sloužit globálním cílům a případné světové válce. I když politici, kteří její výstavbu hájí, tvrdí, že má sloužit obraně Česka a Evropy, nikdy tomu tak nebylo. Jedná se o základnu, která má být součástí Národní protiraketové obrany (NMD, National Missile Defense), což je program obrany států.

Program NMD má bohatou historii a jeho dnešní podoba vyrůstá z direktivy NSD 23. prezidenta George Bushe z prosince 2002. Je to neuzavřený program, a to nejen z hlediska technického, ale ani politického. Tento program může být proměněn na systém, který by měl bránit i jiné země – například NATO, Evropu, státy zahrnuté v programu Partnerství pro mír atd. Jenže evropský systém je sice diskutován, nikoliv však budován. U nás chystaná základna NMD má sloužit obraně USA. Navíc představa, že by se v blízké budoucnosti s někým dělili o své výsledky ve vojenském výzkumu či o rozhodování o použití NMD je nereálná.¹⁹

Americká vláda je připravena umístit v ČR radar a v Polsku protiraketovou základnu. Vládní špičky, prezident Klaus a zástupci opozice posoudili, zda americký radar je pro Česko bezpečnostním rizikem. Bezpečnostní rada státu vzápětí dala radaru zelenou – spustila přípravné kroky k tomu, aby mohlo padnout rozhodnutí o umístění

---

¹⁷ http://www.nenasili.cz/cs/573_penezenkami-proti-radaru - 27.3.2010

¹⁸ BERTHA von SUTTNER - Život pro mír autor Brigitte Hamann, vydala Marie Chřibková, nakladatelství a vydavatelství One Woman Press, první vydání, 2006

¹⁹ <http://www.blisty.cz/2007/1/30/art32597.html> - 28.3.2010

radarové základny v ČR. Začíná tedy proces, v němž má být projednáno tisíce detailů, na jehož konci bude učiněno rozhodnutí, zda budeme souhlasit s umístěním radarové základny v ČR, konkrétně ve Vojenském újezdu Brdy. Souhlas vlády nestačí, protože vybudování základny by znamenalo i příchod cizích vojáků na území republiky, souhlas by tak musely dát i obě komory parlamentu. Referendum o umístění radaru prý není nutné, protože otázka bezpečnosti republiky se nemá řešit referendem. Přitom všechny ankety a průzkumy veřejného mínění hovoří v neprospěch radaru.

Kvůli radaru se veřejnost rozdělila na dva tábory – příznivců a odpůrců. Je vůbec nějaký důvod k rozruchu, kterého jsme svědky v poslední době? Jde o riziko, nebo o zbytečné obavy a to především obyvatel Brd? I Když je to pravděpodobné, konkrétní typ radaru nebyl zatím sdělen. Ale pravděpodobně jde o shodný typ radaru, který využívají ke stejným úkolům v pozemní části systému protiraketové obrany ve Spojených státech, tzn. XBR. Radar kmitočtového pásma X (8-12 GHz) je jedním z klíčových a nepostradatelných senzorů systému protiraketové obrany, součástí skupiny pozemních radarů GBR. Bez něj by antirakety byly „hluché a slepé“. Radarů XBR by mělo být do roku 2011 postaveno celkem 9. Staví se rovněž námořní verze SBX, instalovaná na plovoucí obří víceúčelové plošině a vyvíjena je i předsunutá verze radaru FDR (Firward Deployable Radar), přepravitelná vzduchem.²⁰

1.1. Místo a úloha radarové základny v systému tzv. hvězdných válek

Idea protiraketové ochrany byla středem pozornosti už před dvaceti lety, když prezident Ronald Reagan navrhoval svou Strategickou obrannou iniciativu. Tento projekt požadoval rozmístění vesmírných zbraňových systémů, které by sestřelily mezikontinentální balistické rakety. Jeho navrhované použití laserů a kosmické lodi dalo impuls médiím a kritikům, kteří začali návrh projektu nazývat „Hvězdné války“, podle tehdy vzniklého celovečerního filmu. Zatímco Reaganův ctižádostivý obranný plán zaměřil světovou pozornost na raketové obranné systémy, původ takových systémových úvah ukazoval zpět k začátku studené války, až do roku 1946. G. W. Bush tyto reality studenoválečné mašinérie probouzí opět k životu. Důvod? Protože bez bipolárního světa není Amerika velmocí a je mnoho těch, kteří ji už dnes dokáží

---

²⁰ Americká vojenská základna v Čechách-kniha-autoři-Jan Keller, Jiří Mašfálka, Oskar Krejčí, ilustrace Michael Marčák, výtisk TYPOS, tiskařské závody, a.s., závod Klatovy 2007

zasáhnout na nejcitlivějších místech. Multipolární svět nelze stavět na politice síly a preventivních válek.²¹

Systém národní obrany byl snem USA ještě za dob Reaganových: jde o štít, který by měl zjišťovat a zneškodňovat případné nepřátelské rakety s jadernými náložemi. Jelikož v něm nešlo o obranu Evropy, ale o obranu národní, byl koncipován mimo rámec NATO. Aby mohly konečně realizovat svůj systém národní obrany, kontaktovaly v roce 2002 vlády České republiky, Polska a Maďarska.

V roce 2004 Evropská komise zjistila, že John Bolton, státní tajemník USA, zahájil tajná jednání s vládami zmíněných států. Tato jednání výrazně narušila vztahy mezi „starou“ a „novou“ Evropou. Bylo jasné, že se USA snaží rozdělit Evropu a posílit svůj vliv na nejpoddajnější vlády. V zemích západní Evropy, především v Německu, mají tamní vlády s přítomností amerického vojska velké problémy a tento důležitý projekt počítající s raketovými základnami a pokročilým radarovým systémem na jejich územích nelze. Bylo tedy třeba obrátit se na země bývalé Varšavské smlouvy a s využitím někdejší averze vůči Rusku přesvědčit jejich vlády i tamější obyvatele o užitečnosti protiraketového systému.

V srpnu 2006 obrátila pozornost české veřejnosti k tomuto utajovanému tématu iniciativa Ne základnám. Projekt poté „objevil“ i zbytek Evropy a navíc vešlo ve známost, že americký projekt je ve skutečnosti ještě mnohem širší, že USA chtějí nové vojenské základny zřídit i v dalších zemích: v Bulharsku, na Ukrajině, v Bělorusku a dokonce i v Africe a Austrálii, na posilování a rozšiřování už existujících základen nehledě.

Svět na americké „hvězdné války“ pohlíží s obavou. Narůstá mezinárodní napětí, obnovující se závody ve zbrojení. Kampaň Evropa pro mír se zrodila právě z nutnosti zamezit jaderné katastrofě. Evropa by se díky své konkrétní mírové politice měla stát vzorem a příkladem pro zbytek světa. Řecko, Island, Dánsko i Kanada už USA vrátily atomové zbraně, které se nacházely na jejich území, aniž by to mělo pro jejich členství v NATO nějaké důsledky. Odmítnutí radaru občany České republiky by tak bylo dalším vyjádřením nesouhlasu s jaderným zbrojením a významným signálem míru pro celý svět.²²

---

²¹ <http://www.blisty.cz/art/18902.html> 13.11.2009

²² <http://www.nenasili.cz/11. březen 2010/>

1.2. Radar XBR

Jedná se o speciální radar, nedílnou pozemní součást amerického protiraketového systému. Jeho cílem je měřit parametry raket a bojových hlavic s vysokou přesností, rozlišovat je od klamných hlavic a tato data poskytovat pro účely navedení antiraket. Zabezpečuje přehled, vyhledávání, sledování a rozlišování cílů v kosmu s mimořádnou přesností. Je schopen na základě průběžně měřených údajů určit nejen místo odpálení rakety, ale i její pravděpodobný typ. Podle posledních náznaků by v České republice mohl být postaven jeden z "obřích" radarů, nutných k zajištění funkce antiraket zbraňového systému. Radar XBR, s jehož výstavbou se uvažuje v České republice, má být jedním z klíčových a nepostradatelných senzorů systému protiraketové obrany USA. Chybí ale důkaz o tom, že bude schopen odolávat předpokládané hrozbě. Hlavní organizátoři projektu v součinnosti s klíčovými zpravodajskými organizacemi a konzervativními vědci šíří propagandu s cílem barvit možnosti systému a dosažené výsledky testovacích zkoušek na růžovo. Velké diskuse se vedou o účinnosti systému. Zatímco se oficiálně uvádí, že se pohybuje okolo 90%, odpůrci tvrdí, že tento údaj je, stejně jako podmínky testů, zfalšovaný.

Specialisté tvrdí, že při reálném raketovém úderu by úspěšnost zničení nepřátelských bojových hlavic dosahovala stěží 10%. Jedná se tedy o velmi nespolehlivý a neúčinný obranný systém.²³

Radar je prý oázou klidu a bezpečí, dokonale zabezpečen a žádné nebezpečí či ohrožení prý nepřichází v úvahu. Jako by hlavní radar pro navedení antiraket neznamenal žádné riziko. Bohužel, opak je pravdou. Vzpomeňme jen, jak před lety probíhaly konflikty v Iráku, či v bývalé Jugoslávii. Pojem vzdušný elektronický úder je v různých zemích sice nazýván různě, ale vždy znamená to samé - v první řadě zničit všechny radary, bez nichž nebude vlastník radaru schopen odpálit jedinou raketu. Je víc než jasné, že klíčový radar protiraketové obrany, který by měl být instalován ve vojenském újezdu Brdy, by fungoval jako "vábnička" a v případě konfliktu by zcela jistě neunikl účinným zbraním. V současných diskusích se do pomyslného stínu dostává závažná otázka - zajištění obrany XBR radaru a potažmo celé evropské části amerického protiraketového systému a zejména lidí v jeho okolí. Vláda zastává svérázné a prapodivné stanovisko na zajištění obrany. Uvádí: „pokud radarová stanice opravdu bude v ČR zřízena, bude zaručeno, že to bude zřejmě nejbezpečnější místo v

²³ <http://kdm-prostejov.blog.cz/0702/ne-zakladnam-6> - 27.3.2010

celé zemi.“ Zřejmě jde o naprosté nepochopení problému a v této souvislosti i funkce systému protiraketové obrany. Zaměřují totiž teroristický útok s vojenským útokem.

Propracované balistické rakety vyspělých jaderných zemí mohou nést i několik, dokonce i samostatně manévrujících bojových hlavic. To znamená, že každá z nich zamíří vlastním směrem. Většina z nich může být klamných a k nerozeznání od skutečných. Všechny takové návnady v kosmickém vzduchoprázdnu poletí stejně rychle jako skutečné hlavice a popletou i ty nejdokonalejší radary (XBR radar v Brdech by nebyl výjimkou). To je realita a tak ji je nutné brát, nikoliv z různých důvodů překrucovat. Zastavit takový hromadný raketový útok s použitím vícenásobných bojových hlavic nynější americký protiraketový systém nedokáže.

K čemu vlastně je XBR radar?

Jeho cílem je měřit parametry raket a bojových hlavic s vysokou přesností, rozlišovat je od klamných hlavic a tato data poskytovat pro účely navedení antiraket. Zabezpečuje přehled, vyhledávání, sledování a rozlišování cílů v kosmu s mimořádnou přesností. Je schopen na základě průběžně měřených údajů určit nejen místo odpálení rakety, ale i její pravděpodobný typ. Už z toho vyplývá, že využití radaru k jiným účelům (např. protivzdušné obraně, letectvu, řízení letového provozu, meteorologii, ad.) nepřipadá v úvahu. Aby mohla být cizí raketa úspěšně zasažena a zničena včetně jejích oddělených bojových hlavic, musí spolehlivě fungovat všechny prvky systému. Jestliže by jeden z prvků selhal, selhal by i celý systém. Podle posledních náznaků by v České republice mohl být postaven jeden z "obřích" radarů, nutných k zajištění funkce antiraket zbraňového systému. Radar XBR, s jehož výstavbou se uvažuje v České republice, má být jedním z klíčových a nepostradatelných senzorů systému protiraketové obrany USA.

Antirakety bez senzorů včasné výstrahy a prostředků navedení by byly „hluché a slepé“, nutně potřebují informace pro vhodný manévr a navedení do vstřícného kursu aby dosáhly správného bodu vzhledem k útočícím raketám a jejich bojovým hlavicím. Ze senzorů získané informace jsou využívány k výpočtu předpokládaného místa střetu, do kterého mohou být navedeny antirakety, ze kterých jsou vypuštěny prostředky ničení raket kinetickou energií mimo atmosféru (EKV).²⁴

---

²⁴ <http://www.trokavec.cz/informace-o-radaru/domaci-clanky/protiraketova-obrana-usa-radary-xbr-a-sbx> - 27.3.2010

Výsledky testů

Spojené státy, bez ohledu na neustále předkládané argumenty odborníků mnoha zemí o pochybné účinnosti budovaného systému protiraketové obrany, doposud vynaložily na jeho realizaci neuvěřitelných 91 miliard dolarů a v příštích 6 letech to má být dalších 58 miliard dolarů. A přitom stále chybí důkaz o tom, že bude schopen odolávat předpokládané hrozbě. Hlavní organizátoři projektu v součinnosti s klíčovými zpravodajskými organizacemi a konzervativními vědci šíří propagandu s cílem barvit možnosti systému a dosažené výsledky testovacích zkoušek narůžovo.

Účinnost systému

Všechny poznatky dokazují, že technologie i těch nejjednodušších klamných hlavic jsou tak dokonalé, že daleko předčí i komplexy špičkových pokročilých technologií k jejich detekci a rozpoznávání. To znamená, že je velmi nesnadné až téměř nemožné rozlišit skutečné bojové hlavice od klamných.

Vojenská rizika

Z které strany tedy bude našim lidem v okolí radaru hrozit větší nebezpečí - ze strany radaru, nebo ze strany útočící zbraně? Zámysl "mít v Česku jen radar" pravděpodobně uchlácholil značnou část české veřejnosti. Zastánci veřejně prohlašují, že vlastně o nic nejde, jen o nějaký, celkem nepodstatný radar, jakých už nyní v zemi máme celou řadu. Důvodem takového tvrzení je pravděpodobně neznalost souvislostí, které jsou však velmi závažné a alarmující. Další lež, která je neustále předkládána veřejnosti. Žádný srovnatelný radar na našem území zatím není, neměl by ani žádné opodstatnění. Především je třeba si uvědomit, že radar XBR (o kterém se tady mluví) je hlavním senzorem, který poskytuje specifická a vysoce přesná data pro navedení antiraket. Bez dat z radaru se antiraketa do cíle prostě netrefí - bude "hluchá a slepá". Není třeba zdůrazňovat, že právě radar by se měl výrazně podílet na funkčnosti a účinnosti (přinejmenším evropské části) protiraketového systému, který by v případě vyřazení radaru z činnosti byl znatelně ochromen. Z toho logicky vyplývá, že první úder protivníka bude s největší pravděpodobností veden právě na radar. Který? Ten, co je nejbližší, tzn. v Česku.²⁵

Záhadná obrana XBR radaru v Brdech

Možnost teroristického útoku na radar nelze nijak spojovat s úderem, spojeným s ozbrojeným konfliktem - jedná se o dvě zcela odlišné věci. Doposud nikdy a nikomu

---

²⁵ <http://www.atmonline.cz/radar/300107b.htm> - 27.3.2010

vláda srozumitelně nevysvětlila, jak by byl XBR radar chráněn například před balistickými raketami krátkého a středního dosahu a řízeným střelám s plochou dráhou letu a jak zajistí ochranu místních obyvatel. Nedělá ani rozdíl mezi americkou vojenskou základnou a radarovou základnou protiraketového systému, kde XBR radar je hlavním senzorem v pozemní části systému. Pokud protivník bude mít v úmyslu napadnout raketou Spojené státy nebo evropský stát (pomineme, že jde o další nesmysl), první raketový úder by provedl s největší pravděpodobností právě na XBR radar v Brdech. Moderní ozbrojené konflikty, např. v Iráku a bývalé Jugoslávii potvrzují, že radary (vyhledávací, naváděcí, střelecké) byly vždy zničeny již v počáteční fázi s jediným cílem: vzít protivníkovi jakoukoliv možnost kontroly prostoru a použití raket pro svoji obranu před vzdušným napadením. V případě možné budoucí raketové války by to nebylo jinak. XBR radar je velmi zranitelný - má být na rozdíl od antiraket umístěn na povrchu, nelze ho přemísťovat, nelze ho ani schovat a jeho poloha bude známá s chirurgickou přesností. Jak a čím má být zajištěna obrana XBR radaru v Brdech stále zůstává velkou neznámou. Lidé cítí riziko, že radar se stane cílem prvního úderu a přirozeně mají oprávněné obavy. Poláci si tento fakt dobře uvědomují a usilovně již rok jednájí o možnosti nákupu systémů Patriot či THAAD. U nás je to jednodušší - naše vláda žádné Patrioty nepotřebuje a nechce. Je až s podivem, jak dětinsky naivní představa, že systém se ubrání sám, se může zrodit v hlavách lidí, kteří rozhodují o osudu národa. Česká strana údajně obranu radaru vůbec neřeší. Zajímavé, záhadné, ale je to tak. Bohužel. Těžko si lze představit situaci, že by Američané postavili v Brdech klíčový XBR radar za stovky miliónů dolarů, bez něhož by antirakety v Polsku byly "slepé" a nechali jej "na dostřel" taktických balistických raket a ŘSPDL prakticky bez ochrany. Spíš to bude tak, že NATO spoléhá na to, že ochranu XBR radaru si zajistí USA, USA počítají s tím, že to udělá NATO a Česko zase s tím, že se o to postará někdo jiný, protože na to prostě nemá. Vláda české veřejnosti dosud nevysvětlila nebezpečí, která by sebou XBR radar do Brd přinesl. Nechce si připustit realitu, nebo si je prostě z různých důvodů nepřipouští. A tak si raději vymýšlí, mlží a kde nemá věrohodná technická vysvětlení nebo kde jí nestačí argumenty, pak obyčejným lidem přímo nestydatě lže.²⁶

Nebezpečí zbytků ze sestřelených raket

Vážné obavy a znepokojení u české veřejnosti vyvolávají možné následky zasažení balistických raket v blízkosti našich hranic nebo dokonce nad územím České

---

²⁶ <http://www.atmonline.cz/radar/060807b.htm> - 27.3.2010

republiky. Některá naše média ve snaze „pozitivně informovat“ o systému protiraketové obrany vytrvale přesvědčují naši veřejnost, že po zásahu z jakékoliv bojové hlavice nezbude prakticky nic, protože se vše údajně „vypaří“ s cílem přesvědčit nás všechny, že vlastně o nic nejde a není se čeho bát. Toto tvrzení lze považovat za jeden z největších nesmyslů, které naši novináři z nejrůznějších důvodů vyplodili s cílem uchlácholit a přesvědčit, že vlastně o nic nejde. Ameriku upřímně řečeno tato otázka moc netrápí, protože bojové hlavice nepřátelských raket by byly ničeny téměř vždy nad oceánem.

Shrnutí

Vše nasvědčuje tomu, že samotná myšlenka použití technologie zachycení a zničení rakety, nazývaná „hit-to-kill“, tzn. nejaderného prostředku ničení EKV, je mylná cesta od samého počátku. Její účinnost je kritiky systému považována za velmi nízkou, reálná pravděpodobnost úspěšného zásahu je odhadována asi na 10%. Účinnost lze sice mírně zvýšit trhavinou a střepinovým účinkem, ale nutno poznamenat, že střepinový účinek na bojové hlavice, opatřené masivním ochranným tepelným štítem, je zanedbatelný. Logicky z toho vyplývá, že jediným řešením pro dosažení vyšší pravděpodobnosti zničení je jaderná hlavice na antiraketě.

Bez ohledu na výsledky testů, zásadní otázka zřejmě spočívá v něčem zcela jiném: proč by naši občané měli být rukojmími situace, kdy rozhodnutí vedoucí k vyprovokování konfliktu činí někdo jiný než my - ale jeho následky v jakékoli formě dopadnou na naše hlavy?²⁷

Zastavit takový hromadný raketový útok s použitím vícenásobných bojových hlavic nynější americký protiraketový systém nedokáže.

Vzhledem k tomu, že vysvětlovací kampaň k otázce uvažované výstavby radarové základny amerického systému protiraketové obrany (PRO) v České republice je zpolitizovaná, médii mnohdy záměrně, či nevědomě zkreslovaná, je dobré občas nahlédnout do zahraničí a seznámit se s názory nestranných odborníků na slovo vzatých. Například jeden z předních a uznávaných odborných magazínů New Scientist uveřejnil zajímavý názor amerického odborníka Theodora Postola, profesora vědy, techniky a americké národní bezpečnostní politiky na Massachusetts Institute of Technology. Ten vážně pochybuje o tom, že by uvažovaná evropská část amerického systému protiraketové obrany, která má být umístěna v Polsku a České republice, byla efektivní a účinná proti hrozbě balistických raket z Íránu. Postol dále vysvětluje, že až

---

²⁷ <http://www.blisty.cz/art/41815.html> - 27.3.2010

Írán vyvine mezikontinentální balistickou raketu, schopnou zasáhnout určené cíle až ve Spojených státech, ve stejné době již jistě bude mít k dispozici rovněž řízené střely dalekého doletu, které budou schopny zasáhnout nejen vybrané strategické cíle ve střední Evropě, ale logicky nejprve protiraketovou základnu v Polsku a radarovou základnu v České republice. Postol se domnívá, že Spojené státy se zřejmě usilovně snaží do svého projektu zatáhnout co nejvíc dalších zemí, aby udržely tento kontroverzní projekt při životě. Podle Postola tento projekt z technického ani technologického hlediska nemá prakticky žádný význam. Postol zpochybňuje, že by těžkopádný a nesmírně složitý systém protiraketové obrany, umístěný na Zemi, mohl vůbec kdy dosáhnout takového stupně vývoje, aby byl technicky efektivní, spolehlivý a dostatečně účinný, protože infračervené senzory prostředku ničení EKV antiraket lze relativně snadno ošálit klamnými bojovými hlavicemi, vypouštěnými z rakety spolu s pravými bojovými hlavicemi.

Zajímavý názor vyjádřil též Philip E. Coyle, uznávaný americký expert na protiraketovou obranu a bývalý poradce prezidenta Bushe, který se domnívá, že Česká republika by měla následovat kanadského příkladu a nepodílet se na budování nespolehlivého a drahého systému na svém území.

S naprostou jistotou lze tvrdit, že spolehlivý systém obrany proti mezikontinentálním raketám dosud neexistuje nikde na světě. Plně to platí i o systému, který nyní budují Spojené státy. Systém GBI není schopen bránit Spojené státy proti vícenásobným bojovým hlavicím a vícenásobným manévrujícím bojovým hlavicím, které mají ve výzbroji strategické raketové síly Ruska. K tomu nebyl systém navržen, ani není budován. Při tom již v současné době státy, disponující jadernými a raketovými zbraněmi vyvinuly a mají k dispozici řadu prostředků, jak jej za relativně malý peníz překonat. Na základě dostupných veřejných informací existují vážné pochyby o správnosti základních předpokladů projektu, pokud jde o reálnost hrozeb, před nimiž má Spojené státy a případně i jiné země chránit, i pokud jde o technickou proveditelnost a účinnost navrhovaného obranného systému. Stejného názoru jsou miliony Američanů, kteří se také staví na odpor k tomuto projektu. Jejich akce nese název: „Řekni prezidentovi, že nesouhlasíš s iniciativou raketového štítu!“

Ať již jsou důvody k umístění americké protiraketové základny v Evropě jakékoli, její smysl s ohledem na zajištění obranyschopnosti České republiky je velmi diskutabilní.²⁸

---

²⁸ <http://www.atmonline.cz/analyzy/pro/zakladna.htm> - 27.3.2010

Co umí XBR radar?

XBR radar je charakteristický obrovským objemem zpracovávaných dat. Může sledovat a poskytovat data několika stovek cílů za minutu a současně zabezpečovat navedení několika antiraket do předpokládaných bodů střetů s raketami. Jak již ze samotného názvu vyplývá, X-band radar využívá kmitočtové pásmo „X“ (tzn. 8 až 12 GHz). XBR je obecný název pro pozemní víceúčelové radary, které systém protiraketové obrany zásobují vysoce přesnými údaji o cizích přilétajících raketách. Zorné pole radaru XBR je 50° x 50°, ve kterém je prostor snímán elektronicky v rozsahu ±13°, přičemž celá základna, na které anténa stojí, je mechanicky pohyblivá ve vodorovné rovině v rozsahu ±178° a ve vertikální rovině 0-90°. Anténa se tedy neotáčí celokruhově, ale pouze směruje. Radar s maximálním teoretickým dosahem 6700 km je napájen zdrojem o výkonu 1,2 MW (celá základna má být napájena dvěma diesellovými nebo turbinovými generátory o výkonu 3-4 MW). Radary XBR využívají velmi pokročilé technologie zpracování signálů, které jim umožňují dosáhnout dosud nevídané extrémní přesnosti a rozlišovací schopnosti (v dálce lepší než 15 cm), které radaru dovolují rozpoznávat charakter hrozby s vysokou pravděpodobností, údajně dokáže rozlišovat skutečné bojové hlavice od klamných. Generálporučík Obering, ředitel Agentury MDA, uvedl, že radar je schopen sledovat objekt o velikosti basebalového míčku na vzdálenost 4700 km. Má poskytovat data antiraketám, odpáleným z podzemních sil na Aljašce a v Kalifornii a perspektivně i v Polsku. Předpokládá se, že radar XBR nebude vyzařovat stále, ale jen po nezbytně nutnou dobu, např. útoku rakety, testování (2 až 4 hodiny denně), vojenského cvičení, výcviku technických specialistů a operátorů, nebo při zajišťování souvisejících úkolů, jako např. vyhodnocování a sledování úlomků a částí zasažené rakety (bojových hlavic).²⁹

Za normálních podmínek má být radar napájen z elektrické rozvodné sítě, generátory má využívat jako záložní. Obsluhu a provoz celého radiolokačního systému zabezpečuje 30 až 60 specialistů, spolu se zabezpečujícím personálem až 200 lidí. Další požadavky na personál budou závislé na konkrétním místě a na existující infrastruktuře. Jak asi bude takový radar XBR vypadat? Jde vlastně o poměrně rozsáhlý komplex objektů. Samotný radar bude instalován na železobetonové základně společně s dalšími prostředky a objekty zabezpečení – vlastní malou elektrárnou, operačními sály, komunikačním střediskem, budovami technického vybavení a zázemím pro obsluhu a další. Jen samotný radar zabere plochu 150 x 150 metrů. Za tímto ostře hlídaným a

---

²⁹ <http://www.blisty.cz/art/41815.html> - 27.3.2010

zabezpečeným prostorem mají být ještě další dvě pásma tzv. bezpečnostních zón, vybavená detektory pohyblivých objektů a kamerovým systémem (jejich plocha je závislá na okolním prostředí).

Zastavěná plocha podstavy radaru s příslušnými objekty zabezpečení provozu se odhaduje na přibližně 7 hektarů, plocha radarové základny pak na 30 hektarů, celkový oplocený prostor včetně bezpečnostních pásem však může zabrat plochu o rozloze okolo 400 hektarů.

Lze říci, že XBR radar, ukrytý pod kopulí, je největším a nejdokonalejším radarem kmitočtového pásma X s plošnou fázovanou anténou a elektronickým snímáním na světě. Pro utajené spojení a přenosy dat v rámci protiraketového systému slouží prostředky družicového spojení kmitočtového pásma C. Radarová základna má být rovněž vybavena prostředky přenosu dat z radaru do terminálů antirakety a prostředku EKV.³⁰

1.3. Postoj Ruska k vybudování radarové základny v ČR

Než se zaměříme přímo na ruskou diskuzi o základně, je třeba si uvědomit celkový kontext ruské reakce, především pak dlouhodobý ruský postoj k protiraketové obraně. Protiraketová obrana má pro Moskvu značný symbolický význam, který vyplývá z dědictví studené války. V květnu 1972 byla uzavřena Smlouva mezi SSSR a USA o omezení systému jejich protiraketové obrany (smlouva ABM), kterou Sovětský svaz prezentoval jako svůj zásadní úspěch v boji proti závodům ve zbrojení a zároveň jako základní prvek bezpečnostní architektury bipolárního světa.

Snahu Bushovy administrativy, zcela otevřeně prezentovanou již od roku 2001, o formální odstoupení od smlouvy ABM pak Rusko vnímalo v zásadě stále týmž prizmatem – takový krok, obávala se Moskva, povede k narušení bezpečnostní stability a k obnovení zbrojení. Když ale USA smlouvu vypověděly a ta po šesti měsících přestala v polovině roku 2002 platit, byla ruská reakce překvapivě mírná. Příčinou bylo v první řadě to, že systém americké protiraketové obrany není a ještě dlouhou dobu nebude schopen zadržet masivní útok a že tedy prvek vzájemně zajištěného zničení (MAD) takovým krokem v zásadě zpochybněn není. Zadruhé od podzimu 2001 Rusko a Spojené státy spolupracovaly s bezprecedentní intenzitou „tažení proti terorismu“ prezident Putin věnoval nemálo úsilí, aby tato spolupráce nebyla odstoupením od

³⁰ Britské listy-www.blisty.cz/art/41815.html 12.3.2010

smlouvy narušena. Rusko však šlo ještě dále: Moskva dala ústy ministra obrany Sergeje Ivanova již na počátku roku 2003 najevo, že by byla ochotna se určitým způsobem podílet na americkém systému. Na jaře téhož roku se pak dokonce konalo společné cvičení členských zemí NATO a Ruska zaměřené na problematiku protiraketové obrany.

Reakce Moskvy na možnost vybudování základny ve střední Evropě se vyznačovala třemi rysy. Zaprvé, byla analogická jako odezva Ruska na téměř všechny kroky USA v Evropě po skončení studené války (např. první i druhé kolo rozšiřování NATO): leitmotivem byla obava z ohrožení stability nebo z nového rozdělení Evropy a obviňování USA ze snahy využívat protiruské sentimenty bývalých sovětských satelitů a obecně poškozování ruských zájmů. Představitelé ministerstva obrany, armády i ruští vojenská experti proto odmítli přijmout představu, že protiraketový systém má být zaměřen na země typu Iránu či Severní Koreje. Základna je podle nich zaměřena primárně proti Rusku, někteří – jako generálmajor ve výslužbě Vladimír Bělous – zdůrazňovali, že cílem je zasáhnout ruské rakety ve vzestupné fázi letu, jsou nejzranitelnější. Jiní alespoň zdůrazňovali, že Rusko bude muset zvýšit své vojenské výdaje nebo že případné sestřelené rakety dopadnou na ruské území.

Za druhé, ruská reakce byly sice ostrá, ale velmi vágní. I tentokrát zaznívala silná rétorika především od představitelů ministerstva obrany. Například generálporučík Jevgenij Bužinskij hovořil o tom, že Polsko a ČR chtějí dokázat, jak jsou důležité. Ovšem ještě dále zašel Aleksandr Pikajev z Ruské akademie věd, který v souvislosti s debatou o základně poukázal na to, že ruská vojenská doktrína umožňuje provedení preventivních úderů proti objektům, „které pro nás představují hrozbu“. (odkaz) Poněkud nejasně se vyjádřil i náčelník generálního štábu Jujir Balujevskij, když naznačil, že by Rusko mohlo odstoupit od některých odzbrojovacích smluv. Vzhledem k tomu, že to v minulosti bylo obvykle právě Rusko, kdo vzhledem k finanční náročnosti údržby zbraňových systémů o jejich omezení usiloval (do této kategorie patří nejnověji smlouva o omezení útočných zbraní z května 2002), se tato hrozba jeví jako poněkud nevěrohodná.³¹

Za třetí, reakce Moskvy se překvapivě nezaměřila pouze na odpověď. Spojeným státům, ale přímo na oba potenciální kandidáty, na jejichž území by základna mohla stát. Opakované zdůrazňování ruských diplomatů, že základna může přilákat pozornost

---

³¹ http://www.protiraketovaobrana.cz/rusko-a-budovani-protiraketove-zakladny-v-cr-fnl-/pro-nazory.asp?c=A071116_104429_pro-nazory_m02 – 28.3.2010

teroristů, je samozřejmě argumentem, na který mohou slyšet právě obyvatelé obou zemí. Z toho vyplývá, že si je Rusko vědomo, že rozhodování o základně tedy není jenom v rukách USA, jimiž chtějí „mladší bratři“ dokázat svou oddanost, ale že je politická situace v obou zemích mnohem komplikovanější.³²

„Snažte se bez ustání pěstovat pravdu a nenásilí. Buďte skromní. Buďte trpěliví a tolerantní. Střežte se moci: moc kazí. Nenechte se svést její slávou a pozlátkem...“
Gándhí³³

Michail Gorbačov-držitel Nobelovy ceny míru

Drazí přátelé,

vítám Vaši iniciativu, která má za cíl přitáhnout pozornost evropské veřejnosti k nebezpečí návratu jaderné hrozby na evropskou půdu. Letošní rok 2007 připomíná 20. výročí podpisu historické Smlouvy INF (intermediate-range nuclear forces = jaderné síly středního dosahu), která snížila počet extrémně nebezpečných amerických a sovětských raket v Evropě.

Je důležité zůstat bdělými a aktivně odolávat jakýmkoli plánům udělat z Evropy opět rukojmí strachu a předsudků, charakteristickou pro období Studené války.³⁴

Tadatoshi Akiba-starosta Hirošimy, předseda koalice Starostové pro mír

Drazí přátelé míru v Evropě,

jsem více než šťasten, že mohu vyjádřit svou podporu deklaraci Evropa pro mír. Přestože nejsem Evropan, podepisuji nyní tuto deklaraci jako jeden z milionů lidí na světě, vzhlížeje k Evropě s nadějí na mír a odstranění jaderných zbraní. Fakt, že se dva z pěti požadavků v této deklaraci týkají jaderné hrozby, jen dokazuje pochopení, že snížení počtu těchto zbraní je předpokladem k vyřešení jakýchkoliv environmentálních, ekonomických, sociálních a politických problémů, kterým jakožto živočišný druh čelíme. Ujišťuji vás, že město Hirošima a téměř 1 700 členů koalice Starostové za mír udělá vše, co je v naší moci, abychom tuto iniciativu podpořili. Nemám žádné pochybnosti, že výbuch míru v Evropě bude nakažlivým pro celý svět.³⁵

---

³² http://www.protiraketovaobrana.cz/rusko-a-budovani-protiraketove-zakladny-v-cr-fnl-/pro-nazory.asp?c=A071116_104429_pro-nazory_m02 - 11.3.2010

³³ Gándhí síla pravdy kniha-Catherine Clémentová, z francouzského originálu Gandhi, přeložili Hana Večerková a Robin Heřman, vydavatelství SLOVART 1994,

³⁴ Michail Gorbačov-držitel Nobelovy ceny míru (www.nenasili.cz) 11.3.2010

³⁵ Tadatoshi Akiba-starosta Hirošimy, předseda koalice Starostové pro mír (www.nenasili.cz) 11.3.2010

Prof. Erazim Kohák-filozof, ementní profesor Boston University a Univerzity Karlovy v Praze

Jde mi o bezpečnost Evropy, a tu může zaručit jen bezpečný svět. Údajné ohrožení dalekonosnými raketami náleží spíš do sci-fi nebo stihomamu. V opravdovém světě představuje jedno velké nebezpečí pro Evropu obnovení studenoválečné konfrontace po zuby ozbrojených bloků, ať je demarkační čára mezi nimi kdekoliv.

Bezpečí představuje svět, ve kterém žádná velmoc nemá nikde předsunuté posádky. To je jediný bezpečný svět i pro Spojené státy a Rusko. Pokud bychom přijali cizí základny na své půdě, podporovali bychom (studenoválečnou) mentalitu. Odmítnutím přispíváme k budování mírového světa, ve kterém budou američtí vojáci jen ve Spojených státech, ruští vojáci jen v Ruské federaci a jen evropští vojáci v Evropské unii.³⁶

Druhé naléhavé ohrožení představují klimatické změny, či přesněji, velké demografické přesuny, ke kterým povedou. Proti milionům bědných, kteří prosí o vodu, o přežití, nás neubrání rakety. Ty nás neubrání ani proti údajným teroristům. Astronomické zbrojení, které Spojené státy odůvodňují teroristickou hrozbou, odčerpává pozornost i zdroje od skutečného nebezpečí klimatických změn. Těm je třeba se věnovat. I proto odmítám cizí základny na evropské půdě.

A za třetí, o dočasném rozmístění spřátelených armád víme své. Nechci cizí vojáky v české zemi, nechci, nechci. Nebránili jsme se v roce 1938, nebránili jsme se v roce 1968. Tentokrát se musíme bránit, abychom se jednou mohli podívat svým vnukům do očí! NE základnám!

Ulla Roder-mírová aktivistka, členka výboru Mezinárodních odpůrců války a Žen za mír:

Mohli bychom si zvolit jiný způsob, mírový. Je třeba pouze lásky každého z nás a lásky Matky Země. Je tu silná potřeba aktivní účasti za nenásilný svět. Nejnutnější je zahájení akce. Proto plně podporuji iniciativu Evropa pro mír a vyzývám všechny, které tato iniciativa zajímá, aby se k ní připojili a aktivně zastavili VOJENSKÉ operace.³⁷

Otakar J. Mika - Vysoké učení technické Brno, Fakulta chemická, Ústav chemie a technologie ochrany životního prostředí:

---

³⁶ Prof. Erazim Kohák-filozof (www.nenasili.cz) 11.3.2010

³⁷ Ulla Roder-mírová aktivistka (www.nenasili.cz) 11.3.2010

Jaderné zbraně jsou nejničivější druh zbraní ze skupiny zbraní hromadného ničení (kam patří jaderné, chemické a biologické zbraně). Počátkem 90. let minulého století předznamenal velké a významné změny v oblasti politické, postupně došlo k rozpadu „východního socialistického bloku“ i jeho vojenského nástroje tzv. „Varšavské smlouvy“. Značné politické uvolnění však bohužel nebylo následováno dostatečně pružně a výrazně uvolněním v oblasti vojenské, především pak v jaderných zbraních. Platí to především pro USA a Ruskou federaci, jejich arzenály jaderných zbraní jsou dnes značně předimenzované. Nicméně i po politickém uvolnění svět stále čelí „šíření zbraní hromadného ničení“ – to je považováno za jednu z hlavních bezpečnostních hrozeb současnosti a blízké budoucnosti.

Kromě pěti oficiálních jaderných mocností (USA, Ruská federace, Velká Británie, Francie a Čína) je zcela zřejmé, že dalšími jadernými mocnostmi jsou Izrael (ten má dokonce v současné době větší jaderný arzenál než Velká Británie), Indie a Pákistán.

Zatímco chemické, biologické a toxinové zbraně jsou zakázány mezinárodními konvencemi (včetně úplného zničení zásob těchto zbraní), neplatí to pro jaderné zbraně, ač jsou nejničivější. Jejich vývoj ani použití není zakázáno. Je sice pravdou, že se podařilo zřídit několik pásem bez jaderných zbraní, ale použití jaderných zbraní zakázáno není.

A tak stojí před lidstvem aktuální úkol k přípravě a přijetí mezinárodní dohody k úplnému zákazu použití jaderných zbraní a k úplnému zničení jejich zásob pod mezinárodní kontrolou.³⁸

Angelo Baracca-jaderný fyzik, profesor na univerzitě ve Florencii, expert na jaderné zbraně a mezinárodní vojenskou politiku

Dnešní situace je vážnější než za dob studené války. Nové vojenské doktríny Spojených států směřují k výrobě nových jaderných zbraní, které jsou méně ničivé než bomba svržená na Hirošimu. Mají v úmyslu zařadit je mezi konvenční zbraně, které by se mohly běžně používat na bitevním poli. Takto chtějí obrátit ve svůj prospěch války, u kterých, jak jsme viděli, je boj na zemi neúčinný.

Plán protiraketového deštníku USA urychlí nový začátek jaderného zbrojení, který nepůjde zvrátit. Evropa by neměla být spojencem tohoto ničivého projektu. Čeští přátelé

---

³⁸ Ing. Otakar J. Mika, CSc. - Vysoké učení technické Brno - www.nenasili.cz - Proč je radar v Česku nebezpečný - 11.3.2010

by si měli uvědomit, že v případě konfliktu bude prvním terčem radar, jakožto „oko“ protiraketového deštníku.³⁹

Kate Hudson-Campaign for Nuclear Disarmament (Kampaň za jaderné odzbrojení, Velká Británie)

Raketová obrana je věcí nás všech

České veřejné mínění je právem znepokojeno plány Spojených států umístit v České republice. Radar, který by byl prvkem systému jejich protiraketové obrany. Tento radar ale neochrání české obyvatelstvo. Naopak vás vystaví většímu riziku, protože se ocitnete v první linii budoucích amerických válek. V případě konfliktu se země stojící proti USA pokusí zničit zařízení americké protiraketové obrany, jakmile dojde k rozpoutání války. Ve Velké Británii jsme si toho velmi dobře vědomi, protože jsme v úplně stejné situaci. Dvě britská zařízení již byla připojena k americkému systému: radar včasné výstrahy na základně Fylingdales a komunikační základna Menwith Hill. Nedávno jsme odhalili, že naše vláda jedná s americkou administrativou o umístění dalších částí amerického raketového systému ve Velké Británii.

Radar XBR, určený ke sledování dráhy raket, by mohl být postaven buď na některé z existujících amerických základen v Británii nebo na mobilní plošině v Severním moři podobné ropným plošinám. Podobně jako v Polsku se také znovu mluví o rozmístění antiraket tohoto systému ve Velké Británii. Navrhovaným místem je základna Lakenhealth ve východní Anglii, kde se nyní nachází 110 amerických atomových bomb. S antiraketami by se tato základna stala cílem útoku s katastrofálními důsledky.

Tyto spekulace vyvolávají v Británii velké pobouření. Většina veřejnosti je přesvědčena, že účast na systému americké protiraketové obrany vystavuje naši zemi většímu nebezpečí, a přeje si, aby parlament rozhodl po řádné debatě a pečlivě zvážil všechny důsledky. Momentálně se však rozhoduje za zavřenými dveřmi.

Společně s občany a členy parlamentu vedeme kampaň proti zapojení Británie do americké protiraketové obrany. Je to provokativní systém, který umožní Spojeným státům zaútočit na jiné země bez strachu z odvety. Destabilizuje mezinárodní vztahy, vyvolá další závody ve zbrojení a povede k nové studené válce. Usilujeme o Evropu a

---

³⁹ Angelo Baracca-jaderný fyzik, profesor na univerzitě ve Florencii www.nenasili.cz - [Proč je radar v Česku nebezpečný](#) - 11.3.2010

svět míru. Odmítáme tento systém a podporujeme českou kampaň proti němu. Nabízíme vám spolupráci a pomoc ve vašem úsilí.⁴⁰

Rusko a NMD

Že Rusko není výstavbou základny v Česku bezprostředně ohroženo, je bezesporu pravda. Jenže nikdo neví, jaký bude další vývoj. A jak věřit politikům, kteří veleli k útoku na Irák se zdůvodněním, že Bagdád má zbraně hromadného ničení a ohrožuje jimi svět? Tvrzení, že NATO a Rusko spolu jednají, je sice pravdivé, ale nic neříká o tom, zda jsou schopny v dané otázce dosáhnout kompromisu. Možnost takového kompromisu je nabouraná i faktem vypovězení smlouvy o omezení protiraketové obrany, což prezident George Bush provedl v prosinci 2001 a 13. června 2002 Spojené státy od smlouvy odstoupily.

Smlouva o omezení systémů protiraketové obrany (ABM Treaty) byla podepsána jako součást SALT 1 v květnu 1972. Opírala se o logickou úvahu, že pouze ten, kdo si v podmínkách vzájemného zaručeného zničení pomoci odvetného úderu zajistí obranu, může si dovolit zaútočit. V tom jen též základní bezpečnostní problém Česka související s případnou americkou základnou: každý, kdo by chtěl na USA zaútočit nebo se před nimi bránit, musí zničit jejich protiraketovou obranu. Tedy udeřit i na případnou základnu v Česku, a to co nejsilnějšími možnými zbraněmi. Z tohoto hlediska znamená základna USA na našem území jednoznačné zvýšení bezpečnostního rizika. Každá obrana vyžaduje zničení obrany útočníka. Na vypovězení smlouvy ABM a výstavbu systému NMD mohou Rusko a Čína odpovědět formou asymetrických strategií, které budou levnější a v konečném důsledku dostatečně efektivní. Má-li se Rusko v této situaci zajistit před prvním úderem, musí zaměřit své zbraně na základny NMD. Buď střely s plochou dráhou letu, nebo rakety středního doletu. Lze přehodnotit i zákaz umístění systému MIRV na mezikontinentální balistické rakety. Mluví se také o možnosti umístit speciální radary na ruská velvyslanectví v různých zemích, včetně států NATO.

Význam projektu NMD se po letošním 11. lednu významně snížil. Ten den Čína raketou středního doletu sestřelila vlastní meteorologickou družici ve výši 865 km nad Zemí. V tomto okamžiku se základní navigační systémy NMD staly snadno zničitelné – jak to ostatně předvíдали už kritici Reaganovy koncepce hvězdných válek počátkem 80. let minulého století. Sami Američané provedli obdobný test v roce 1985. Rusko-přesněji

---

⁴⁰ Kate Hudson-Campaign for Nuclear Disarmament - www.nenasili.cz - Proč je radar v Česku nebezpečný - 11.3.2010

Sovětský svaz-se jednostranně v 80. letech zavázalo tyto testy neprovádět. Rusko se sice na základě dohody s USA z roku 1987 zřeklo raket středního doletu, ale od slibu se dá odstoupit a smlouvu lze vypovědět – jak to učinila Bushova vláda v případě smlouvy ABM.

Nikdy nebylo nejdůležitější otázkou, zda je smlouva ABM z roku 1972 zastaralá, ale jakým způsobem má být překonána. Její překonání mohlo mít dvojí základní podobu (a) vypovězení, jak to předvedl George Bush, (b) nahrazení novou, moderní smlouvou buď mezi USA a Ruskem, nebo na širší bázi.

Je vhodné si v této souvislosti připomenout slova amerického prezidenta Richarda Nixona, která přednesl během své návštěvy v Moskvě u příležitosti podpisu smlouvy SALT 1: „V nukleárním věku, kdy neexistuje takový pojem, jako je bezpečnost zajištěná převahou síly, si velmoci vzaly toto poučení: Dohody, založené na předpokládané slabosti jedné strany, ji jenom nutí znásobit úsilí, aby se vypořádala se zaostáváním, zatímco dohody, založené na obapolné úctě a vzájemnosti, mají mnohem větší vyhlídky, že budou trvalé.“

Kdyby skutečně existovaly „darebácké státy“ a bylo nutné vytvářet protiraketovou obranu, pak stabilizujícím řešením by byla nová definice amerického programu NMD, která by celý program internacionalizovala. To znamená, že by kromě obrany území USA zahrнула i ochranu Evropy, včetně Ruska, ale i dalších velmocí, především Číny a Indie, přičemž by do projektu zahrнула i politickou a vědeckotechnickou spolupráci těchto center moci. Zároveň je důležité mít na paměti, že po celá desetiletí Čína a Rusko navrhují přijetí mezinárodní konvence o zákazu války v kosmu i zákazu její přípravy.⁴¹

Z toho je zřejmé, že výsledkem případné výstavby americké základny v Česku bude zhoršení bezpečnostní situace naší země. A nejen to – zhoršení politické atmosféry ve světě. Řešením pak nejsou závody ve zbrojení, ale přímá diplomatická jednání Washingtonu Teheránem a Pchjongjangem – jak to naznačila první setkání americké a severokorejské delegace letos 16. ledna v Berlíně, která vracejí situaci před nástup George Bushe do Bílého domu. A kdo se může cítit víc ohrožen? U hranic NATO není žádný iránský voják. Naopak státy NATO mají u hranic Íránu přibližně 200 tisíc vojáků, a to na všech azimutech. Obhajoba NMD je pozoruhodná i tím, že je novým odůvodněním starého programu. Tím byla Strategická obranná iniciativa (SDI, Strategic

---

⁴¹ <http://www.blisty.cz/2007/1/30/art32597.html> - 28.3.2010

Defense Initiative), známá jako program „hvězdných válek“. Ten byl oficiálně vyhlášen americkým prezidentem Ronaldem Reaganem v březnu 1983. Počátky tohoto programu však sahají až do druhé poloviny 40. let minulého století ke studiím RAND Corporation, jednoho z nejpozoruhodnějších amerických politicko-analytických pracovišť. Samotná SDI předpokládala vytvoření v kosmu takového obranného štítu, který by „učinil raketojaderné zbraně zastaralými“.

SDI neměla být obranou proti nepředvídatelným „darebáckým státům“, ale měla zazdít „okna zranitelnosti“ USA. Vize „okna zranitelnosti“ je z konce 60. let minulého století. Tehdy americký ministr obrany Melvin Laird v jednom ze svých vystoupení přisoudil sovětským mezikontinentálním balistickým raketám tzv. efektivnosti 80%. To znamená, že osm z deseti sovětských raket by mělo být schopno s dostatečnou přesností zasáhnout cíl v USA. Laird rozvedl tento propočít do úvahy, že v případě útoku tisícovky sovětských mezikontinentálních balistických raket proti tisícovce amerických raket téhož typu osm set raket patřících USA bude zničeno. Když pak zbylé americké rakety zaútočí proti sovětským městům, potom při osmdesátiprocentní efektivnosti to bude znamenat zničení 160 sovětských měst – tedy jedné třetiny populace a poloviny průmyslového potenciálu. To podle amerického ministra mělo být dostatečně velké riziko, které by mělo Sovětský svaz odradit od zahájení války. K této matematice Laird ovšem připojil ono příslovečné „ale“: zavedení systému MIRV, tedy raketových hlavic s více samostatně naváděnými náložemi, i při osmdesátiprocentní efektivnosti umožní tisícovce sovětských raket zasáhnout 1200 cílů. To podle amerického ministra znamenalo vážnou hrozbu pro přežití amerických mezikontinentálních balistických raket. Za kritický pro USA byl z hlediska „okna zranitelnosti“ vyhlášen rok 1986.

Pozoruhodné bylo, že smlouva SALT I nevěnovala pozornost této nově nastupující technologii. Toto opomenutí a následná americká iniciativa poškodily účinnost a věrohodnost kontroly zbrojení. Zároveň je ale tento příklad ukázkou toho, že vojensko-technické problémy lze řešit pomocí diplomacie: tzv. těžké mezikontinentální balistické rakety vybavené systémem MIRV byly v Rusku odstraněny na základě smlouvy START II z ledna 1983.⁴²

Problémem případné americké vojenské základny v Česku je i skutečnost, že se naše politická kultura od americké v řadě rozměrů liší. To platí i o strategickém

---

⁴² <http://www.blisty.cz/2007/1/30/art32597.html> - 28.3.2010

myšlení, a to přinejmenším ve třech ohledech: v představě o bojové hranici, v iluzi o řešení politických problémů technologickou převahou a ve významu militarismu.

Stoupenci základny celou věc bagatelizují tvrzením, že se jedná pouze o výstavbu radaru. Na našem území žádné rakety umístěny nebudou. Proto prý naši vládní politici nechápu hysterii, která se kolem jednoho neškodného radaru zvedla.

Člověk nemusí být technický odborník, aby věděl, že radar a rakety tvoří jediný soubor, který je díky moderní technice propojen natolik těsně, jako by obojí stálo na jediné louce. Pokud chce někdo tvrdit, že my máme co do činění pouze s radarem, projevuje tím jen svoji naprostou technickou i strategickou naivitu. Ve skutečnosti může nadzemní radar očekávat drtivý úder protivníka mnohem spíše než rakety zakopané hluboko v silu. Bez radaru zůstanou rakety v silu dokonale nepoužitelné, a pouze v tomto smyslu mírové. Jde tedy už jen o to, najít protivníka, který si radar k úderu vytipuje.

Naši vládní politici dělají všechno proto, aby takového protivníka co nejrychleji vytvořili. Tomuto počínání říkají – péče o bezpečnost národa.

Odporem proti základně prý zrazujeme své evropské spojence a ohrožujeme jejich bezpečnost. Opravdu se naši vládní politici domnívají, že vlády v Paříži, v Berlínu či v Římě jsou natolik nezodpovědné, neinformované a krátkozraké, že bez světla rozumu přicházejícího z Prahy by kráčely jako ovce na vlastní porážku?

Představte si, že bychom po roce 1989 vyhlásili neutralitu. Podle stoupenců základny bychom tím celou západní Evropu vydali napospas silám, vůči kterým by byla naprosto bezbranná.

Tvrdí se nám, že cizí vojenská základna prý nijak neohrozí naši suverenitu. Prý ji nemůže ohrozit o nic více než skutečnost, že akcie našich strategických podniků vlastní zahraniční firmy.⁴³

Cizí vojenskou základnu by si však na své území Spojené státy umístit nenechaly. Proč se tak chovají, pokud by tím jejich suverenita údajně nijak neutrpěla? Bude vláda žádat zvláštní nótou, aby americká vláda souhlasila recipročně s vybudováním naší vojenské základny na svém území? Taková představa je samozřejmě naprosto absurdní. Je právě tak absurdní jako ustavičné ujišťování české

---

⁴³ <http://www.blisty.cz/2007/2/26/art33018.html> - 28.3.2010

vlády, že se jedná s USA jako rovný s rovným. Je to jen další bod, ve kterém se česká vláda totálně ztrapňuje.

Až do nedávné schůzky v Mnichově se nám tvrdilo, že všechny kroky Spojené státy od počátku konzultují s Ruskem, které prý nemá vážnější výhrady. Také tento argument se ukázal jako nepravdivý.

Ti, kdo o nás momentálně rozhodují, by však měli říci zcela jasně a nedvojznačně, zda považují Rusko za nepřítele, anebo za spojence Evropy v boji proti terorismu. Pokud je Rusko v tomto boji našim spojencem, pak je třeba budovat ochranu společně s ním, nikoliv za jeho zády. Pokud je vnímáno jako hrozba a nepřítel, pak stavba radaru a deseti raket je jen dětinským počínáním. Ten může Rusko sice rozdráždit, z vojenského hlediska však nemá naprosto žádnou cenu.

V každém případě by se dál už nemělo lhát o tom, že Rusko se základními souhlasí. Není to pravda a je to jen další bod, ve kterém vláda klame voliče.

Není v zájmu Ameriky stupňovat závody ve zbrojení. Projekt raketové obrany takové závody stupňuje. Politici, kteří ani toto nechápou, buďto nejsou kompetentní, anebo jsou to pouze loutky.

Je pravda, že nejzávažnější hrozby na nás dnes přicházejí doslova z nebe. Jsou to však hrozby, které nelze zahnat raketami. Výstavba raketových systémů pouze odčerpává prostředky, které tak nutně potřebujeme na zmírnění aspoň těch nejdrastičtějších dopadů očekávaných a přicházejících globálních změn klimatu.

Projekt Národní protiraketové obrany USA otevírá nové závody ve zbrojení. To, že z Washingtonu, Prahy i Bruselu zaznívají hlasy, že se Moskva, Peking a Dillí mýlí, když před novým kolem zbrojení varují, je nelogické: jestli Rusko a Čína vnímají výstavbu systému Národní protiraketové obrany USA jako své ohrožení, pak podle toho budou jednat – což znamená, že budou modernizovat svůj vojenský arzenál. Propaganda může ovlivnit část veřejnosti v Česku a v Polsku, nikoliv čínské a ruské politiky. Není náhodou, že se na současný stav příprav výstavby amerických vojenských základen v Česku a Polsku skepticky dívá i Berlín.

Nebezpečí je zřejmé: může se stát, že z programu Národní protiraketové obrany USA vyrostе iluze převahy Spojených států nad Ruskem a Čínou. A od této iluze chybí jen krůček ke zrušné touze svoji raketo-jadernou převahu využít. Vše ve jménu

Bushovy doktríny preventivní války, podle níž má být síla využita ještě dříve, než se nebezpečí stane reálným.

Americká vojenská základna v Čechách v té podobě, v jaké je připravována, je pro naši zemi velkým bezpečnostním rizikem. Proto je tak důležité mít odvahu již dnes a otevřeně říci americké základně v Česku rozhodné NE!⁴⁴

Přímá konfrontace ozbrojených sil států patří k nejvýraznějším lidským aktivitám v dějinách. Není proto divu, že teoretici nejrůznějšího zaměření usilovali a usilují o to, nalézt příčinu ozbrojeného násilí obecně a mezi státy zvláště. Postupně se zformovaly teorie nejrůznější úrovně, které hledají příčiny válek na jedné straně v mikrosvětě politiky definovaném biologickou podstatou člověka a na straně druhé makrosvětě politiky v podobě obecných cyklů dějinného vývoje. V zásadě lze vedle náboženských vizí prvotního hříchu jako příčiny násilí vydělit tři hlavní skupiny teorií pokoušejících se interpretovat příčiny násilí mezi lidmi.⁴⁵

Podobně jako ve světě i v České republice se většina formulací snažících se o definici terorismu shoduje v konstatování, že jde o násilí nezúčastněným osobám. Bezpečnostní a informační služba ČR terorismus klasifikuje jako předem připravené a promyšlené násilí směřované proti nezúčastněným osobám, jehož smyslem je vyvolat strach jako prostředek k dosažení požadavků a cílů. Terorismu lze také přisoudit podobu ekvivalentu válečných zločinů v době míru.

Vojenský výkladový slovník operačních pojmů definuje terorismus jako nezákonné užití nebo hrozbu užitím síly nebo násilí proti jednotlivcům nebo majetku se záměrem přinutit nebo zastrašit vlády nebo společnosti k dosažení politických, etnických, náboženských nebo ideologických cílů. Podobně i Ministerstvo vnitra ČR na svých internetových stránkách charakterizuje terorismus jako plánované, promyšlené a politicky motivované násilí, zaměřené proti nezúčastněným osobám, sloužící k dosažení vytčených cílů.

Nalezení jednotné definice a její akceptace mezinárodním společenstvím jako zákonné a všeobecně zavazující normy by však patrně neznamenalý zásadní přínos v boji s touto formou násilí, ani by nevedly k ujednoceným postupům pro zacházení

---

⁴⁴ Americká vojenská základna v Čechách kniha-autoři Jan Keller, Jiří Mašfálka, Oskar Krejčí, ilustrace Michael Marčák, výtiskl TYPOS, tiskařské závody, a. s. závod Klatovy 2007

⁴⁵ Zahraniční politika USA, kniha-autor Suchý Petr, nakladatel: Masarykova univerzita-Vydavatelství 2001

s teroristy. Kdo je a kdo není terorista, respektive kdo bude takto označen a kdo ne, by ani taková definice asi nevyřešila a partikulární mocenské zájmy by v tomto směru i nadále umožňovaly značnou pružnost.

Terorismus a organizovaný zločin mají mnoho společného. Co je však činí rozdílným je finanční motivace. Zatímco u organizovaného zločinu je získání financí hlavním cílem, u teroristických skupin finanční otázka představuje základ pro jejich další působení a přípravu k vedení boje. Striktní vymezení pojmu terorismus a určení přesné hranice mezi ostatními nelegálními aktivitami, jako je například organizovaný zločin, je rovněž velmi obtížné. Vývoj ukazuje, že pro rozlišení teroristických činů od kriminálních již nestačí brát v úvahu pouhou přítomnost primární politické motivace, ale že stejně důležitým kritériem je i hodnocení následků teroristického činu.

Od jaderných zbraní se technologicky odlišují radiologické zbraně označované také jako tzv. špinavé jaderné bomby. Jejich podstata použití spočívá v rozptýlení radioaktivního materiálu na určitém území prostřednictvím klasické výbušniny, přičemž při výbuchu nedochází k jaderné reakci. Za nejvhodnější radioaktivní látku se považuje ochuzený uran, ovšem k dosažení potřebného efektu lze například využít i vyhořelé jaderné palivo. Následkem použití těchto zbraní je především zvýšený výskyt rakoviny a leukemie.

Možné následky užití radiologických zbraní lze demonstrovat na příkladu vedlejších účinků munice s ochuzeným uranem, která byla použita americkou armádou ve válce v Perském zálivu roku 1991. V srpnu 1995 Irák předložil OSN studii, která poukázala na prudké zvýšení zaznamenaných případů leukemie v oblasti Basry a jako příčinu uvedla ochuzený uran. Následné lékařské výzkumy zjistily, že irácké děti, které si hrají s nevybuchlou municí, mají poškozené oči, vyrážky na celé kůži a umírají na leukemii. V prosinci 1998 uvedla irácká agentura pro výzkum následků války v Zálivu, že v důsledku používání střel s ochuzeným uranem se v jižním Iráku zvýšila desetkrát radioaktivita a došlo ke zvýšení četnosti výskytu rakoviny u tamního obyvatelstva.⁴⁶

Radiologický terorismus se oproti jadernému jeví jako reálnější alternativa, a to vzhledem k mnohem snadnějšímu provedení útoku. Může se jednat o tzv. špinavou bombu, která s využitím konvenční výbušniny rozptýluje do prostoru jaderný nebo jiný radioaktivní materiál. Sestrojení daného typu zbraně je relativně snadné a jeho dokládá i

---

⁴⁶ Vybrané aspekty soudobého terorismu kniha-David Řehák, Pavel Foltin, Richard Stojar, Ministerstvo obrany České republiky – Agentura vojenských informací a služeb, první vydání, 2008

skutečnost, že potřebný jaderný nebo radioaktivní materiál by teroristé mohli získat bez větších problémů, neboť se hojně využívá ve vojenské i civilní sféře a nezdědka dochází k případům jeho pašování a nelegálního obchodu s ním. Druhou formu radiologického terorismu představuje útok na jaderné zařízení, v jehož důsledku by nedošlo ke štěpné reakci, ale k uvolnění radioaktivních látek a k zamoření okolního prostředí. Třetí forma zahrnuje jiné způsoby provedení teroristického činu s využitím jaderných a dalších radioaktivních materiálů, například jejich rozšíření aerosolovým sprejem nebo prosté umístění předmětů vyzařujících radiaci do blízkosti osob.

První formou neletálního terorismu může být použití neletálních zbraní, které jsou v současné době řazeny mezi specifické vysoce sofistikované prostředky boje. Podle NATO se jedná o zbraně, které jsou explicitně navrženy a vyvinuty ke zneschopnění nebo odražení živé síly nepřítele, s nízkou pravděpodobností smrti či trvalé újmy, nebo k vyřazení výzbroje s minimálním poškozením či vlivem na okolní prostředí.

Hlavním efektem při jejich použití je vyřazení protivníka na určitou dobu z boje, a to bez přímého ohrožení života. Současně však mohou mít psychický účinek. Vzhledem k tomu, že se jedná o zbraňové prostředky, které jsou neustále podrobovány vývoji, nejsou zatím příliš rozšířeny. Relevantním důvodem je také vysoká finanční náročnost a absence smrtícího či těžce zraňujícího efektu. Neletální zbraně jsou vyvíjeny zejména za účelem jejich využití v případech, kdy nasazení konvenčních nebo dokonce jaderných zbraní není politicky či eticky vhodné.

V současné době je nejdále vývoj neletálních zbraní založených na využití různých typů laserů určených k dočasnému oslnění či oslepení lidí a ničení optických zařízení, chemických prostředků pro znehybnění lidí, prostředků k vyřazení motorů z činnosti, generátorů nejaderného elektromagnetického impulzu a prostředků narušujících provoz elektronických zařízení. Vývojem těchto zbraní se vedle USA zabývají především Švédsko, Francie a Rusko.⁴⁷

Použití jaderných zbraní představuje největší nebezpečí pro lidstvo z hlediska ničivých účinků. Ničivé účinky těchto zbraní mohlo lidstvo poznat v srpnu 1945. Byly použity deset týdnů předtím, než vstoupila v platnost Charta OSN. Samotná Charta OSN neobsahuje zmínku o jaderných zbraních. Delegáti na konferenci v San Francisku

---

⁴⁷ Vybrané aspekty soudobého terorismu kniha-David Řehák, Pavel Foltin, Richard Stojar, Ministerstvo obrany České republiky – Agentura vojenských informací a služeb, první vydání, 2008

v červnu 1945 tuto otázku nebrali v úvahu a Charta tudíž neobsahuje žádné ustanovení v tomto smyslu. Nicméně zkoušky a použití jaderných zbraní v roce 1945 vysvětlí, proč Valné shromáždění OSN se ve své vůbec první rezoluci č. 1 z roku 1945 zabývalo problematikou jaderné energie. Na základě rezoluce byla založena Komise pro atomovou energii. Úsilí vrátit se k bezjadernému světu ztroskotalo již v roce 1946. V červnu navrhly USA zmrazit počet jaderných států na jeden a vytvořit mezinárodní agenturu pro zajištění toho, že jaderná energie bude využívána pouze pro mírové účely. SSSR předložil protinávrh s cílem zničit všechny atomové zbraně. Tento záměr nebyl uskutečněn a místo toho samotný Sovětský svaz získal atomové zbraně v roce 1949, Velká Británie v roce 1952, Francie v roce 1960 a Čína v roce 1964.

Zánikem biopolárního světa zaniká hrozba použití jaderných, ale i jiných zbraní hromadného ničení mezi hlavními jadernými mocnostmi, tj. mezi USA a SSSR/Ruskem. Nebezpečí použití jaderných zbraní jadernými státy ve vzájemných vztazích není v současnosti příliš pravděpodobné. Jejich použití v určitém rozsahu však nelze vyloučit. Mezinárodní soudní dvůr ve svém poradním posudku o legalitě použití jaderných zbraní z roku 1996 však dospěl k závěru, že neexistuje výslovný zákaz jejich použití, nicméně možnosti jejich použití jsou omezeny pravidly práva ozbrojených konfliktů. Existují však úvahy o případném omezeném použití jaderných zbraní, např. proti podzemním cílům.

Pokud není reálné okamžité jaderné odzbrojení, je třeba činit kroky k jeho omezení. Jedním ze způsobů omezení jaderného zbrojení je vytvoření právního základu pro to, aby nedocházelo k šíření jaderných zbraní. Takový právní základ představuje Smlouva o nešíření jaderných zbraní z roku 1968. Smlouva rozlišuje dvě skupiny smluvních států. První skupinu tvoří státy vlastníci jaderné zbraně, které mají podle čl. I závazek nepředávat komukoliv, jaderné zbraně nebo jiná jaderná výbušná zařízení ani kontrolu nad těmito zbraněmi. Druhou skupinu tvoří nemajitelé jaderné zbraně, které mají podle čl. Smlouvy závazek nepřijímat od kohokoliv převod jaderných zbraní nebo jiných jaderných výbušných zařízení ani kontrolu nad těmito zbraněmi nebo výbušnými zařízeními. Státy nevlastníci jaderné zbraně mají navíc ve smyslu čl. III Smlouvy povinnost uzavřít dohody o zárukách s MAAE. Podle údajů SIPRI bylo k 1. lednu 2008 v platnosti celkem 85 dodatkových protokolů o zárukách uzavřených se smluvními státy

(SIPRI Yearbook 2008). Smlouva je výrazem právní nerovnosti, protože ukládá různé závazky pro obě skupiny států.⁴⁸

Smlouva je překážkou pro tzv. horizontálního šíření. Jde o to, aby jaderné zbraně nebyly šířeny do jiných smluvních států než těch, které jsou oficiálními vlastníky jaderných zbraní. Smlouva omezuje počet vlastníků jaderných zbraní na pět. Je výrazem strachu z dalšího horizontálního šíření zbraní. Samotnou Smlouvu považují vlastníci jaderných zbraní za opatření pro horizontální nešíření jaderných zbraní. Ustanovení o vertikálním nešíření v podobě jaderného odzbrojení, tj. likvidaci zbraní, přijaly jen neochotně. Jedná se o zmíněný čl. VI Smlouvy, který je důvodem kritiky ze strany několika nejaderných států, že v rozporu se závazky podle čl. VI Smlouvy jaderné státy rozšířili svou jadernou kapacitu.

Hlavním důvodem kritiky ze strany několika nejaderných států je ta skutečnost, že možnost stát se jaderným státem byla znemožněna Smlouvou o nešíření jaderných zbraní na základě toho, že tyto státy získají adekvátní bezpečnostní záruky za podmínky jaderného odzbrojení.

Na revizní komisi Smlouvy o nešíření jaderných zbraní v roce 2000 byl přijat Závěrečný dokument obsahující třináct praktických kroků pro dosažení jaderného odzbrojení. Závěrečný dokument ani praktické kroky nejsou právně závazné.

Vedle USA a Ruska jen oficiálním vlastníkem jaderných zbraní také Francie, Velká Británie a Čína. Státy vlastníci jaderné zbraně jsou ve smyslu X odst. 3 Smlouvy státy, které provedly výbuch vlastní jaderné zbraně nebo jiného jaderného výbušného zařízení před 1.1. 1967. Pokud by se jiný stát, který vlastní jaderné zbraně, chtěl stát stranou smlouvy, mohl by se jím stát jako smluvní strana nevlastnící jaderné zbraně. Své jaderné zbraně by musel zlikvidovat nebo předat jinému státu. Takovými státy jsou Bělorusko, Ukrajina a Kazachstán, které na základě Lisabonského protokolu z roku 1992 ke smlouvě START 1 z roku 1991 zavázaly přistoupit ke Smlouvě o nešíření jaderných zbraní v nejkratší možné době. Bělorusko se stalo stranou smlouvy v roce 1993, Kazachstán a Ukrajina v roce 1994. Státy nevlastnící jaderné zbraně mají navíc závazek uzavřít, ve smyslu čl. III Smlouvy dohodu o zárukách s MAAE, tj. kontrole dodržování statusu státu bez jaderných zbraní, závazek, který vlastníci jaderných zbraní nemají.

---

⁴⁸ Vybrané aspekty soudobého terorismu kniha-David Řehák, Pavel Foltin, Richard Stojar, Ministerstvo obrany České republiky – Agentura vojenských informací a služeb, první vydání, 2008

Smlouva o nešíření jaderných zbraní je nepochybně významným smluvním dokumentem, svou úlohu při zabránění šíření jaderných zbraní však může plnit pouze za předpokladu, že prakticky všechny státy budou její smluvní stranou. Počet smluvních států je v současnosti 190 (SIPRI Yearbook 2008). Posledním státem byla zatím Kuba, která přistoupila v listopadu 2002. Nejasné je postavení KLDŘ, která se však nepovažuje za stranu Smlouvy a deklarovala existenci jaderných zbraní v únoru 2005. Je zajímavé, že v přehledu smluvních stran Smlouvy je stále uváděna.

Pokud jde o KLDŘ a její vztah ke Smlouvě o nešíření jaderných zbraní, během druhého a třetího zasedání přípravného výboru, která se konala v roce 2003 a 2004 a hodnotící konference Smlouvy v roce 2005, nebyla otázka statusu KLDŘ úmyslně otevřena. Otázka KLDŘ je v současnosti řešena diplomatickou cestou v rámci šestistranných rozhovorů. V dubnu 2003 se konaly první rozhovory v Pekingu, za účasti KLDŘ, USA a Číny. V srpnu 2003 se připojilo také Rusko, Japonsko a Jižní Korea. Během těchto rozhovorů KLDŘ souhlasila s možným zrušením svého jaderného programu za podmínky, že USA budou ochotny podepsat smlouvu o neútočení a splní další podmínky včetně závazků týkajících se dohody o pomoci a normalizaci vztahů. USA odmítly přijmout návrh KLDŘ, dávají přednost mnohostrannému rozhodnutí. Prezident USA v říjnu 2003 vyjádřil, že by byl ochotný zvážit mnohostrannou písemnou bezpečnostní záruku, za předpokladu, že Severní Korea ověřitelně ukončí svůj program jaderných zbraní. Další rozhovory se konaly v únoru 2004 a v roce 2005. Základním požadavkem USA i při těchto projednáních bylo, že se KLDŘ musí vzdát svých jaderných zbraní. Severní Korea požadovala uzavření mírové smlouvy s USA. Výsledkem jednání v Pekingu v září 2005 bylo po dvou letech a čtyřech kolech rozhovorů přijetí dokumentu účastníky šestistranných rozhovorů. KLDŘ se v něm zavázala, že se vzdá všech jaderných zbraní a existujících jaderných programů a v brzké době se vrátí ke Smlouvě o nešíření jaderných zbraní a pod kontrolu Mezinárodní agentury pro atomovou energii. USA při těchto rozhovorech potvrdili, že nemají zbraně na Korejském poloostrově a nemají v úmyslu napadnout KLDŘ jadernými nebo konvenčními zbraněmi. Páté kolo rozhovorů se mělo konat v listopadu 2005.

V únoru 2007 KLDŘ, USA a čtyři další státy, které se účastní na šestistranném vyjednávacím procesu (Čína, Japonsko, Rusko a Jižní Korea) uzavřely komplexní dohodu, podle které se Severní Korea zavázala přiznat svůj veškerý jaderný program a zbavit se (disable) existujících jaderných zařízení včetně jaderného reaktoru v Yongbyonu. KLDŘ se rovněž zavázala předat USA seznam svých nukleárních

zařízení. Za to obdrží 55 tisíc tun topného oleje od Jižní Koreje a strany se zavázaly učinit další kroky pro posílení stability a zlepšení vztahů. Severní Korea rovněž dovolila návrat inspektorů MAAE (kteří museli odejít v roce 2002) a dohodla se s MAAE o opatřeních pro ukončení činnosti reaktoru. V červenci 2007 Jižní Korea dodala 6,2 tisíc tun těžkého topného oleje.

V červnu 2008 předala Severní Korea Číně deklaraci o svém jaderném programu, jak to již dříve bylo několikrát požadováno. (KLDK nepředložila svou jadernou dokumentaci ve stanoveném termínu, tj. do konce roku 2007). Rovněž soupisy, které Severní Korea nabídla předtím, nebyly považovány USA za kompletní. USA kladně hodnotily vydání deklarace a americký prezident G. Bush vydal příslušné osvědčení o tom, aby Severní Korea mohla být vyškrtnuta ze seznamu zemí podporujících terorismus. V osvědčení se uvádí, že „vláda Severní Koreje neposkytuje žádnou podporu mezinárodnímu terorismu v předchozích šesti měsících“. Podle amerického prezidenta je to považováno za první krok, začátek procesu. Rovněž americká ministryně zahraničí prohlásila, že deklarace je dobrým prvním krokem, aby se Severní Korea zřekla jaderných zbraní, ale že tento proces musí být dokončen. V říjnu 2008 USA vyškrtly KLDK ze svého seznamu zemí podporujících terorismus. Došlo k tomu poté, kdy KLDK souhlasila s přísnými kontrolami ve všech svých jaderných zařízeních. Od 14. října 2008 povolila KLDK vstup inspektorů MAAR do svých jaderných zařízení.

V červenci 2008 došlo k mezinárodním rozhovorům o jaderném programu Íránu mezi Íránem na jedné straně a zástupci USA, Číny, Ruska, Francie, Velké Británie a Německa na straně druhé. Jednání skončilo bez pokroku, Írán vyloučil, že by byl ochoten diskutovat o zmrazení obohacování uranu USA však varovaly, že Írán si musí vybrat mezi spoluprací a konfliktem. Koncem července 2008 prohlásil íránský prezident, že Írán již disponuje 5-6 tisíci odstředivkami pro obohacování uranu. Íránský prezident však tvrdil, že uran je obohacován pro jaderné elektrárny. Odborníci však upozorňují na to, že již s 3 tisíci odstředivkami může být stát do jednoho roku schopen vyrobit materiál pro atomovou bombu.⁴⁹

Rovněž některé další smluvní státy nevlastnící jaderné zbraně mohou mít tendence získat jaderné zbraně. Zabránit takovýmto snahám, nebo je alespoň ztížit, může účinný kontrolní mechanismus. Kontrolu ve formě inspekcí provádí inspektoři

---

⁴⁹ Vybrané aspekty soudobého terorismu kniha-David Řehák, Pavel Foltin, Richard Stojar, Ministerstvo obrany České republiky – Agentura vojenských informací a služeb, první vydání, 2008

MAAE. Dohody o zárukách předpokládají provádění inspekcí na tzv. deklarovaných místech, tj. místech, které kontrolovaný stát předem oznámí. Provedení dodatečných inspekcí na nedeklarovaných místech, tj. speciálních inspekcí, předpokládá souhlas kontrolovaného státu. Takovouto inspekci odmítla KLDŘ a následně odstoupila od Smlouvy o nešířeni jaderných zbraní.

Nejaderné státy, které se snaží získat jaderné zbraně, mohou mít také tendenci odstoupit od Smlouvy o nešířeni jaderných zbraní, což je i případ KLDŘ. V této souvislosti je nezbytné upřesnění pravidel umožňujících odstoupení od Smlouvy. Neúspěch hodnotící konference Smlouvy v roce 2005 však nedává zatím v tomto směru větší naději. Pojistkou by však měla být Rada bezpečnosti OSN, která má pravomoci v případě ohrožení mezinárodního míru.

Smlouvy o bezjaderných pásmech se většinou vztahují pouze na území příslušných států, nikoli na rozsáhlé plochy volného moře. Státy vlastníci jaderné zbraně umísťují tyto zbraně na svých válečných plavidlech, a tím se tak dostávají do všech částí světa. Pouze smlouvy o některých bezjaderných pásmech se vztahují i na volné moře. Jedná se o Smlouvu o pásmu bez jaderných zbraní v Latinské Americe z roku 1967, která se vztahuje i na velkou část volného moře v dané oblasti. Jaderné státy se v Protokolu II k této smlouvě zavázaly respektovat nejaderný status i pokud jde o moře, na které se vztahuje Smlouva. Problematickostí dodržování tohoto závazku se však ukázala v době války o Falklandské ostrovy v roce 1982, kdy Argentina obvinila Velkou Británii z porušení této smlouvy. Důvodem bylo, mimo jiné, vplutí britských lodí s jadernými zbraněmi na palubě do oblasti v rozporu s čl. 4 Smlouvy z roku 1967. Podezření se však nepotvrdilo.

V oblasti jaderného odzbrojení se nicméně dosáhlo určitých výsledků. Jednání o jaderném odzbrojení a uzavřené smlouvy v této oblasti jsou však pouze na dvoustranné úrovni USA a Ruska, nejsou do nich zahrnuti ostatní jaderné státy.

Významnou v této oblasti je Smlouva o likvidaci raket středního doletu (INF) z roku 1987, která je první smlouvou, pokud jde o částečné jaderné odzbrojení. Účel této smlouvy zlikvidovat rakety kratšího doletu (s doletem 500-1000km) a středního doletu (1000-5500km) byl již naplněn. Důležité však je, že další produkce a testování těchto raket je podle smlouvy INF zakázána. Smlouva INF stále platí, protože byla uzavřena na dobu neurčitou. Její význam spočívá v tom, že podle čl. VI této Smlouvy po jejím vstupu v platnost a dále v budoucnu žádná ze stran nebude vyrábět žádné

rakety středního doletu a kratšího doletu, nebude provádět letové zkoušky těchto raket a nebude vyrábět žádné stupně těchto raket a žádná vypouštěcí zařízení pro tyto rakety. Podle stanoviska Ruska zůstává tato Smlouva základním komponentem jaderného odzbrojení. V říjnu 2007 potvrdili USA a Rusko ve společném stanovisku svou podporu smlouvě INF.⁵⁰

2. Postoj parlamentních stran k vybudování radarové základny v ČR

2.1. Postoj vládních parlamentních stran k tomuto projektu

ODS-Hlavně jde o posílení bezpečnosti, podle (minulého) premiéra Mirka Topolánka rozhodně není dobré, aby občané hlasovali v referendu o radaru.

KDU-ČSL: Přiklání se k umístění radarové základny a zdůrazňuje veškeré výhody.

Strana zelených-Přiklání se také k umístění radarové základny, skrývá se za začlenění radaru do obranného systému NATO.

ČSSD-Odmítá výstavbu raketové základny v ČR.

KSČM-Připravuje společně s ČSSD návrh na referendum. Jednoznačně odmítá výstavbu raketové základny.

Uvnitř parlamentních politických stran probíhala důležitá diskuse. Ta nejdůležitější, která by mohla pomoci rozhodnout o plánu vojenskou základnu USA u nás postavit, se odehrává uvnitř sociálnědemokratické strany a ve Straně zelených. Důvod je prostý: názor na americkou vojenskou základnu u nás je u komunistů a občanských demokratů dlouhodobě vyhraněný, lidovci se bez velkých diskusí připojili ke stanovisku ODS.

Sociální demokraté po jistém lavírování zaujali jednoznačné stanovisko: americké základně v jejím současném pojetí NE, referendu ANO! Jistota jednotného hlasování poslanců zvolených za ČSSD se ale téměř rovná nule. To znamená, že počítat s levicovým blokem sta poslanců nelze. To jen zvyšuje zájem o stanovisko Strany zelených.

Pro mnohé občany i analytiky je postoj Strany zelených překvapením, či dokonce zklamáním. Vnímají Stranu zelených jako významnou tradiční představitelku hnutí, kterému se v 60. letech minulého století říkalo Nová levice. Pro tehdejší zelené jako celek byla ochrana životního prostředí spojena s bojem proti velkému kapitálu,

---

⁵⁰ „Odzbrojení“ prostředek mezinárodní bezpečnosti-kniha autor Jan Ondřej, vydavatel: Aleš Čeněk, s.r.o, vydáno Plzeň, 2008

s ideály samosprávy a v neposlední řadě s bojem za mír. Pro mnohé z nich zápas za mír vyrůstal z pacifismu, který byl přirozenou součástí boje za záchranu planety Země.

Zelení takového tradičního zaměření však již tvoří jen část hnutí zelených. I v Evropském parlamentu máme dva politicky odlišné kluby, v nichž jsou zástupci hnutí zelených. Důvod je prostý: v hnutí zelených jsou dva proudy. První, tradiční vyznává původní hodnoty ochrany životního prostředí, samosprávy a pacifismu. Nový proud v hnutí zelených ale představuje zájmovou skupinu, která je orientována na ty kapitálové kruhy, které realizují zisky na zakázkách z projektů na ochranu životního prostředí.

Tlak veřejnosti a Evropské unie si vnutil i v těch postsocialistických zemích, které jsou nadšené dravým kapitalismem, péči o životní prostředí. Stát je nucen a sám pak nutí podnikatele plnit kritéria Kjótského protokolu, zavádět biopaliva či hledat alternativní zdroje energie. Z tematiky ochrany životního prostředí se stal lukrativní byznys. Na tento podnikatelský proud uvnitř hnutí zelených lze nalepit libovolnou politickou doktrínu – snažší je to ale v případě pravicové ideologie. Proto je možné, že se zástupcem Strany zelených ve vládě na postu ministra zahraničních věcí stal Karel Schwarzenberg, o jehož sympatiích a předsudcích si asi nikdo nedělá iluze.

V politice Strany zelených lze v souvislosti s přípravou umístit v Česku americkou vojenskou základnu, zachytit dva ústupky od tradiční politiky zelených. Především je to problematika samosprávy, předněji otázka referenda o umístění americké vojenské základny. Strana zelených dává najevo, že je sice pro přijetí zákona o obecném referendu, ale nikoliv pro zákon o konkrétním referendu o americké vojenské základně. Tento úhyb od principů nepostrádá silnou dávku demagogie, neboť je sám o sobě vydáván za vysvětlení „Máme vznešenější cíl, než je nějaká bezvýznamná základna!“ Jenže ideály je možné naplňovat jen v dílčích úkolech, ne pomocí abstraktních hesel.⁵¹

Dalším odklonem od tradiční politiky zelených zavržení pacifismu: pryč je bezvýhradná oddanost míru. V argumentaci představitelů Stran zelených je obsažen podmíněný souhlas s výstavbou americké vojenské základny u nás – je pouze zapotřebí, aby se tento program protiraketové obrany stal součástí politiky NATO. Podobné úvahy zaznívají i z úst některých sociálnědemokratických politiků. Na první pohled se jedná o nesplnitelný požadavek.⁵²

---

⁵¹ Americká vojenská základna v Čechách-kniha autoři Jan Keller, Jiří Mašfálka, Oskar Krejčí, ilustrace Michael Marčák, výtisk TYPOS, tiskařské závody, a.s., závod Klatovy, 2007

⁵² <http://www.kdu.cz/default.asp?page=5> - 13.11.2009

Motto:

„Teď se vás zeptám: Kdo je pro radar a pro zbraně? Já myslím, že 70% zvedne ruku, že ne. Ale kdo chce žít v klidu, v míru? 100% pro. Ale jedno bez druhého nebude...“

Jaroslav Štarcha, Sjezd KDU-ČSL 2008 Pardubice

Usnesení Sjezdu KDU-ČSL 2008 (Pardubice, 20.4. 2008):

KDU-ČSL si je vědoma sdílené odpovědnosti za zajištění obrany v rámci NATO a vyzývá poslance a senátory, aby podpořili koncept protiraketové obrany s radarovým zařízením na území ČR podle dojednaných smluv v souladu s Ústavou ČR.

Protiraketová obrana je reakcí na existenci hrozby napadení prostřednictvím balistických řízených střel. Tato hrozba je podložena technickými schopnostmi a v jistých případech i možným úmyslem některých zemí zneužít raketové nosiče schopné nést bojové hlavice se zbraněmi hromadného ničení včetně jaderných náloží. Protiraketovou obranu je nutné chápat jako systém konkrétních obranných opatření. Za hlavní regiony odkud hrozí potenciální nebezpečí, je považována oblast Středního východu (Írán, Sýrie) a Severní Korea. V současné době je systém protiraketové obrany USA jediným, který je schopen do jisté míry účinně reagovat na nebezpečí balistických řízených střel dlouhého doletu. NATO připravuje svůj systém ochrany před raketami krátkého a středního doletu, který by se měl doplňovat s tím americkým.

Hlavním důvodem zájmu ČR jednat o zapojení do systému protiraketové obrany je reálná a rostoucí hrozba útoku balistickou raketou, která může nést zbraně hromadného ničení, proti Evropě, tedy i České republice. Proti této hrozbě ČR ani jiné evropské státy nemají obrany. Česká republika ani Evropa nejsou samy schopny systém obrany vyvinout.⁵³

Schvalování

Zřízení Stanice radaru protiraketové obrany USA a právní postavení amerických sil na území České republiky bude upraveno mezinárodní smlouvou podle čl. 49 Ústavy České republiky, k jejíž ratifikaci prezidentem republiky je třeba souhlasu obou komor Parlamentu. Protože tato smlouva zároveň vyslovuje souhlas s pobytom ozbrojených sil jiného státu na území České republiky, bude podle čl. 39 § 3 Ústavy České republiky třeba souhlasu nadpoloviční většiny všech poslanců a nadpoloviční většiny všech

---

⁵³ <http://aubi.bloguje.cz/615502-cesi-si-postavi-raketovou-zakladnu-v-usa.php> - 29.3.2010

senátorů. Ratifikace mezinárodní smlouvy na základě souhlasu vysloveného v referendu je sice možná (stanoví-li tak zvláštní ústavní zákon), ale Ústava takovoto řešení předvídá pouze u smluv, jimiž by některé pravomoci orgánů České republiky byly přeneseny na mezinárodní organizaci nebo instituci. Zřízení radarové stanice samozřejmě žádný takovýto přesun pravomoci znamenat nebude, a proto je správným hřištěm, kde se mají příznivci a odpůrci základny utkat, právě Parlament.

Bezpečnost

Vybudování stanoviště protiraketové obrany na našem území je možné pouze za dodržení všech českých hygienických, ekologických a zdravotních předpisů, což americká strana plně akceptuje. Je důležité zdůraznit, že radar bude většinu času vypnutý. Během této doby samozřejmě nebude vyzařovat žádné elektromagnetické záření, a tudíž nemůže být zdraví škodlivý. Zařízení bude v provozu pouze během zkoušek a v případě ohrožení – tedy poté, co získá od družic včasné výstrahy informace o odpálení nepřátelské střely. Podle zdravotní studie Předběžné odborné vyjádření k posouzení souladu provozu radiolokační stanice EBR (European Based Radar) s českými a evropskými normami, kterou vypracoval tým expertů pro Ministerstvo obrany ČR, žádná zdravotní rizika obyvatelům žijícím blízkosti radaru nehrozí.

Radary a další, daleko větší vojenská zařízení USA, jsou na teritoriu mnoha států Evropy (Německo, Dánsko, Velká Británie, atd.). Žádný přímý vztah mezi přítomností amerického vojenského zařízení a rizikem teroristického útoku se dosud neprokázal. ČR nepředpokládá, že by s případným umístěním radaru na území ČR byly spojené nějaké výraznější hrozby, nežli ty, kterým ČR čelí již v tuto chvíli. Proti útoku balistickými raketami bude chráněn právě tím systémem, v jehož rámci je budován. Konkrétně tedy evropským pilířem protiraketové obrany.⁵⁴

2.2. Postoj opozičních parlamentních stran k tomuto projektu

Paroubek: Radar možná ano – 8.11.2007

Během návštěvy Spojených států předseda ČSSD prohlásil, že jeho strana je připravena změnit názor na radar, jestliže se prokáže, že Írán má balistické rakety. „Já si dovedu představit americkou základnu s raketami na některém z těch nevyužitých vojenských újezdů. Bylo by to přínosem pro daný kraj, hlavně ekonomicky. Ale je

---

⁵⁴ Americká vojenská základna v Čechách-kniha autoři Jan Keller, Jiří Maščík, Oskar Krejčí, ilustrace Michael Marčák, vytiskl TYPOS, tiskařské závody, a.s., závod Klatovy, 2007

otázkou, jestli si nevyberou raději Polsko, to by ale u nás mohl být potom alespoň radar.“⁵⁵

Tak hovořil o možné výstavbě části amerického protiraketového štítu v Česku Jiří Paroubek loni v dubnu. Později, když se nestal premiérem a jeho strana zůstala po volbách v opozici, se začal jeho postoj měnit. A to hned několikrát. Ještě první den své nynější návštěvy Spojených států předseda ČSSD tvrdil, že tato cesta nemůže změnit odmítavý postoj sociálních demokratů k výstavbě radaru na českém území.

Paroubek: Radar? Gross o jednání mlčel - 25.8.2008

Předseda ČSSD Jiří Paroubek tvrdí, že ho jeho předchůdce ve funkci premiéra Stanislav Gross neinformoval o technických konzultacích s USA ohledně umístění amerického radaru v ČR. Paroubek tak dnes reagoval na Grossovo vyjádření pro sobotní LN, kde Gross přiznal, že jednání o radaru zahájila vláda ČSSD.⁵⁶

Paroubek: Radar je zbytečný. A nic na tom nezmění ani Obama – 4.12.2008

Radar budeme odmítat, ať už bude názor ministrů zemí NATO či Baracka Obamy jakýkoli, říká Jiří Paroubek. Možnost, že by ČSSD v budoucnu smlouvy vypověděla, už však zpochybňuje.

Odmítavý postoj sociální demokracie ke stavbě amerického radaru v Brdech nemůže změnit ani postoj ministrů zemí NATO ani nového prezidenta Spojených států Baracka Obamy. Po čtvrtěčním setkání s představiteli občanské iniciativy Nezákladnám to řekl předseda ČSSD Jiří Paroubek.

"My budeme dál podporovat ten názor, že tato základna na území České republiky je zbytečná," uvedl Paroubek. Postoj sociální demokracie podle něj nezmění ani střeďční "vágní prohlášení" ministrů zemí NATO. Dodal, že sociální demokraté nečekají ani na to, "co řekne prezident Obama nebo někdo jiný ve Spojených státech".⁵⁷

Z výše uvedeného jednoznačně vyplývá, že se ČSSD přiklonila na stranu vítěze.

---

⁵⁵ http://www.lidovky.cz/paroubek-radar-mozna-ano-083-/ln_noviny.asp?c=A071108_000012_ln_noviny_sko&klic=222337&mes=071108_0 12.3.2010

⁵⁶ http://www.lidovky.cz/paroubek-radar-gross-o-jednani-mlcel-d7j-/ln_noviny.asp?c=A080825_000014_ln_noviny_sko&klic=227213&mes=080825_0 12.3.2010

⁵⁷ http://domaci.ihned.cz/c4-10070920-31228180-002000_d-paroubek-radar-je-zbytecny-a-nic-na-tom-nezmeni-ani-obama 12.3.2010

3. Postoj české veřejnosti k vybudování radarové základny

3.1. Názory české veřejnosti na tento projekt - Občanská iniciativa NE základnám

V Iniciativě je asi 60 organizací a mnoho významných osobností. Tato Iniciativa vznikla v červenci 2006 jako reakce na zprávy o jednání, které vedli naši politici. Jednoznačným cílem Iniciativy je nenásilně bojovat proti umístění radarové základny v ČR a prosazení referenda týkající se umístění radaru v ČR.

Na otázky odpovídá tiskový mluvčí Iniciativy Ne základnám předseda Humanistické strany Ing. Jan Tamáš, PhD.-www.nanasili.cz

Proč jste proti radaru?

Radar plánovaný v ČR je součástí systému Národní raketové obrany (NMD-National Missile Defense) Spojených států. Jeho prvky mají být rozmístěny po celé planetě, na souši, na moři a dokonce i ve vesmíru. Tento systém nebezpečně naruší mezinárodní bezpečnostní situaci a přinutí další světové velmoci k reakci. Odstartuje další kolo zbrojení, které povede ke zvyšování mezinárodního napětí a přiblíží tak možnost ozbrojeného konfliktu. Umístění prvků NMD-radaru a antiraket-v ČR a Polsku zvyšuje pravděpodobnost, že by se tento konflikt odehrál v Evropě. USA do svého zbrojního arzenálu připraveného k použití otevřeně zahrnují jaderné zbraně, kterých je v Evropě rozmístěno víc než tisíc, z nichž téměř polovina patří USA. Konflikt by tedy mohl být i jaderný. Uvědomujeme si, že tento scénář připadá mnohým nemožný. Stejně tak nemožné nám přišli i útoky z 11. Zářím 2001. Situace je dnes bohužel velmi nestabilní a nelze s jistotou předvídat budoucí vývoj událostí. O to víc pak musíme vážít každé rozhodnutí, zejména pak rozhodnutí vojenského charakteru s dalekosáhlými geostrategickými dopady pro celý region.

Nemyslíte, že Evropa i ČR potřebují svůj obranný systém?

Nejdříve je nutno položit otázku, před jakou hrozbou by měl takový systém Evropu a ČR chránit. Zatím na ni nebyla dána přesvědčivá odpověď. Dodnes například nezazněl jediný pádný argument, který by dokazoval, že v Evropě či ČR hrozí útok z Íránu - údajný důvod k výstavbě vojenské základny USA a ČR. A navíc systém Národní raketové obrany USA možnost společné evropské obrany oslabuje. Spojené státy o něm jednájí pouze dvoustranně s ČR a Polskem. Obešly Evropskou unii, jež je k plánům Spojených států skeptická. Jejich představou je tedy Evropa spíše izolovaných

států, které by pro USA nepředstavovaly konkurenci. Bez spolupráce a společné bezpečnostní politiky ovšem budou daleko zranitelnější. Česká republika by měla usilovat o posilování pozice Evropy, nikoliv ji oslabovat uzavíráním pro Evropu nevýhodných dvoustranných smluv.

Proč chtějí USA umístit radar (právně) v ČR?

Zahraniční politika od roku 2002 postavena na konceptu preventivních válek a možného použití vlastních jaderných zbraní. Je to velmi nebezpečná politika, kterou čím dál hlasitěji kritizují mnozí evropští i mimoevropští politici. Politické „elity“ zemí středovýchodní Evropy (s určitou výjimkou Maďarska) se však z historických důvodů dívají na tuto politiku nekriticky a s iluzemi. Dokladem je např. účast vojáků Polska a ČR ve dvou velmi pochybných „válkách proti terorismu“. Vláda Spojených států patrně počítala s touto nekritičností a iluzemi i v případě radaru a antiraket. Dalším možným důvodem je blízkost k ruskému území.

Nepředstavuje Írán nebezpečí pro ČR?

Nevidíme vůbec žádný důvod, proč by měl Írán útočit na Českou republiku. Navíc k tomu nemá žádné prostředky. Írán nikdy ČR nevyhrožoval a v novodobé historii nenapadl žádnou zemi. Nedisponuje a v dohledné době nebude disponovat balistickými střelami schopnými zasáhnout ČR (o území USA nemluvě). Představa, že by měl mít v blízké budoucnosti jaderné zbraně vhodné k útoku balistickými raketami, je zcela nereálná. Hrozba Íránu je smyšlenou záminkou těch, kteří prosazují tzv. válku proti terorismu a tedy těch, kdo na ozbrojených konfliktech a s nimi spojenými následnými rekonstrukcemi a přístupem k levným zdrojům, vydělávají stovky miliard dolarů ročně.

Nemyslíte, že se Evropa i ČR potřebují bránit proti terorismu?

Zcela jistě ano. Ovšem otázkou je, jak má taková obrana vypadat. Teroristé útočí v malých skupinách skoro výlučně na „měkké“ civilní cíle, jejich taktika je asymetrická. Proti bezprostřednímu nebezpečí teroristických útoků je proto samozřejmě nutná ochrana přiměřenými policejně-bezpečnostními opatřeními. Představa interkontinentální balistické střely odpálené teroristy je však zcela mimo realitu. Program raketové obrany USA proto nemá s obranou proti terorismu nic společného, naopak může riziko teroristického útoku vyvolat. Naivní je také domněnka, že se podaří terorismus vymýtit zesilováním tlaku „křesťanské kultury“ na muslimský svět. Dlouhodobé řešení je

naopak třeba hledat v postupném odstraňování tohoto tlaku, v opuštění okupovaných území v těchto zemích, v ukončení zabíjení a navrácení důstojných životních podmínek lidem v konflikty postižených oblastech. Odstranění chudoby, násilí, bezpráví a zabíjení je jediným způsobem, jak se dlouhodobě vypořádat s terorismem. Pokud se však naopak vydáme cestou násilí a zapojíme se umístěním radaru do expanzivní zahraniční politiky Spojených států, terorismus jen podpoříme a pravděpodobně se staneme jeho cílem, podobně jako se cílem v minulosti stala Velká Británie a Španělsko.⁵⁸

3.2. Názory starostů v jejichž regionu má být projekt realizován

Připravila jsem několik otázek týkající se výstavby radarové základny v ČR, které jsem předložila několika starostům Příbramska.

První rozhovor s Ladislavem Turkem - starostou obce Bohutín.

1. Jaký je Váš názor na zamýšlenou výstavbu radarové základny na území ČR?

S výstavbou radarové základny nesouhlasím.

2. Znáte analýzu postoje občanů Příbramska k tomuto projektu?

Ano, výsledky referend uskutečněných v obcích Příbramska včetně Příbrami jednoznačně odmítli. V Bohutíně konané referendum, taktéž jednoznačně odmítlo výstavbu radaru.

3. Je Vám znám ekologický a zdravotní dopad na občany v případě zprovoznění radarové základny?

Ten mi znám není, jelikož jednotlivé analýzy si značně protirečí.

4. Domníváte se, že základna nebude mít žádné útočné úkoly a bude pouze obranného charakteru?

Domnívám se, že případná základna by měla pouze obranný charakter.

5. Upevní raketová základna naše vztahy s USA?

Případná základna by teoreticky mohla vztahy s USA upevnit, i když názory na samotnou výstavbu a tím pádem i možnost upevnění vztahů se dle mého názoru liší v samotném politickém názoru v USA v Republikánské straně a Demokratické straně.

---

⁵⁸ Ing. Jan Tamáš, PhD.- www.nenasili.cz - Proč je radar v Česku nebezpečný - 11. března 2010

6. *Jaký bude ekonomický přínos pro ČR při stavbě a provozu základny*

V podstatě nemusí být žádný, naopak v rámci mezinárodních vztahů může uškodit. Kládl bych velký důraz, aby tato výstavba byla začleněna do NATO.

7. *Zvýší raketová základna bezpečnostní riziko pro ČR v případě konfliktu a ČR se tak může stát cílem teroristů?*

Výstavba raketové základny dle informací měla být vybudována v Polsku a samotný radar v Brdech. Pokud je na mysli výstavba samotného radaru v Brdech, mohla by znamenat teoreticky potencionální nebezpečí.

8. *Názory pravicových politiků z 17.9.2009: “Výhra, zklamání, zbabělost...podle Mirka Topolánka USA porušili psanou smlouvu o umístění radaru v ČR.“ Souhlasíte s tímto názorem?*

Nesouhlasím.

9. *Souhlasíte s názorem M. Topolánka, že za konec radaru může i pád vlády?*

Nesouhlasím. Vláda od začátku měla problémy a byla postavena na přeběhlících. Koaliční vláda měla velkou křehkost.

10. *Myslíte si, že nahradí nový projekt protiraketové obrany projekt radaru?*

Nevím, není mi v tuto chvíli znám jednoznačný postoj USA v celosvětovém měřítku.

11. *Brdské obce konec radaru uvítaly, slíbené dotace už ale zřejmě neuvidí...Váš názor?*

Obec Bohutín nikdy žádné dotace v souvislosti s výstavbou radaru dostat neměla.

Odpovědi od starosty Příbrami MVDr. Josefa Řiháka:

1. *Jaký je Váš názor na zamýšlenou výstavbu radarové základny na území ČR?*

Pokud by se jednalo o výstavbu americké radarové základny na území ČR, pak jsem zásadně proti. Pokud půjde o radarovou základnu na území ČR v rámci NATO, která je například v Nepolisech, pak jsem pro. Jsem proti

bilaterální smlouvě o výstavbě radarové základny na území ČR mezi USA a ČR.

2. *Znáte analýzu postoje občanů regionu Příbramska k tomuto projektu?*

Pokud jde o možnou výstavbu americké radarové základny na území ČR tak znám. Občané Příbramska jsou v převážné většině proti.

3. *Je Vám znám ekologický a zdravotní dopad na občany v případě zprovoznění radarové základny?*

Na ekologický a zdravotní dopad na občany v případě zprovoznění radarové základny nemají jednotný názor ani odborníci, natož běžní občané. Bylo na toto vypracováno několik studií, které se významně liší ve výsledcích.

4. *Domníváte se, že základna nebude mít žádné útočné úkoly a bude pouze obranného charakteru?*

Je jedno, co se mohu domnívat. Z historie vím, jak se podobná zařízení používala. S každým takovýmto zařízením se dá provádět ledacos. A vím, jak velmoci podobná zařízení používají, co jimi sledují a co nám pak říkají.

5. *Upevní raketová základna naše vztahy s USA?*

Pokud by došlo k její výstavbě, pak by se naše vztahy s USA rozhodně upevnily. Otázkou ovšem je, jak by případná základna USA na našem území "upevnila" naše vztahy s EU, Ruskem, nebo Čínou.

6. *Jaký bude ekonomický přínos pro ČR při stavbě a provozu základny?*

Osobně si myslím, že téměř nulový. Výstavba tajných zařízení ani jejich obsluha se nerealizuje v rámci běžných veřejných zakázek pro místní firmy. Provádějí ji pouze vyvolené a prověřené společnosti.

7. *Zvýší raketová základna bezpečnostní riziko pro ČR v případě konfliktu a ČR se tak může stát cílem teroristů?*

Asi ano.

8. *Názory pravicových politiků ze 17. 9. 2009: „Výhra, zklamání, zbabělost...podle Mirka Topolánka USA porušili psanou smlouvu o umístění radaru v ČR....“. Souhlasíte s tímto názorem?*

Nesouhlasím. V USA pouze převládl pragmatický názor, že mezinárodnímu terorismu je lépe čelit společně. Například ve spolupráci s Ruskem a Čínou.

9. *Souhlasíte s názorem M. Topolánka, že za konec radaru může i pád vlády?*

Nesouhlasím. Na konec radaru měl největší vliv odpor občanských iniciativ, které upozorňovaly na jeho nepříznivý vliv. Jinak konec vlády M. Topolánka je nejhorší vláda v historii ČR.

10. *Myslíte si, že nahradí nový projekt protiraketové obrany projekt radaru?*

V rámci NATO tuto iniciativu vítám. Představuje nový projekt v rámci společné obrany, která je nesmírně důležitá.

11. *Brdské obce konec radaru uvítaly, slíbené dotace už ale zřejmě neuvidí....Váš názor?*

Od samého počátku to byl jeden velký podvod a jeden z největších státních úplatků vlády Mirka Topolánka. Region Podbrdsko je skutečně zanedbaný a peníze by skutečně velmi potřeboval. Jsem moc zvědav, zda je obce skutečně uvidí. A ještě více jsem zvědav, co poradí současná vláda obcím, které už začaly projekty realizovat a nemají peníze na jejich pokračování.

Příbram nic z tohoto úplatku slíbeno nedostala.

Odpovědi od starosty Obecnice Josefa Karase:

1. *Jaký je Váš názor na zamýšlenou výstavbu radarové základny na území ČR?*

Jako většina občanů z okolí brd ale i z celé ČR jsem proti výstavbě radarové základny.

2. *Znáte analýzu postoje občanů regionu Příbramska k tomuto projektu?*

Přesnou analýzu neznám, ale na základě různých jednání a setkání se starosty z okolních obcí vyplývá, že zamítavý postoj k radarové základně má většina obyvatel Příbramska.

3. *Je Vám znám ekologický a zdravotní dopad na občany v případě zprovoznění radarové základny?*

Na zdravotní a ekologický dopad bylo vypracováno několik studií a odborných posudků. Výsledky těchto studií se různí dle toho, kdo nechával posudek vypracovat.

4. *Domníváte se, že základna nebude mít žádné útočné úkoly a bude pouze obranného charakteru?*

Základna by měla být koncipována jako výhradně obraná a takto měla být schválena i parlamentem. Co by se v jejích útrokách mohlo objevit později, nechci spekulovat.

5. *Upevní raketová základna naše vztahy s USA?*

Osobně si myslím, že souhlas či nesouhlas s radarovou základnou, nebude mít vliv na naše vztahy s USA.

6. *Jaký bude ekonomický přínos pro ČR při stavbě a provozu základny?*

Dle mého názoru žádný.

7. *Zvýší raketová základna bezpečnostní riziko pro ČR v případě konfliktu a ČR se tak může stát cílem teroristů?*

Když půjdete vykrást dům, musíte nejprve odstranit zámeček a vyřadit bezpečnostní zabezpečení. V tomto případě nejprve musíte odstranit radar. Nejlépe tuto skutečnost vyjádřil jeden starosta, když řekl:

"Souhlasem s výstavbou radarové základny si necháváme malovat na záda terč".

8. *Názory pravicových politiků ze 17. 9. 2009: „Výhra, zklamání, zbabělost...podle Mirka Topolánka USA porušili psanou smlouvu o umístění radaru v ČR...“. Souhlasíte s tímto názorem?*

S názorem nesouhlasím a dalo by se zde spekulovat, co stojí za souhlasem s výstavbou radaru u nás. Vždyť někteří z politiků, kteří hájí zájem výstavby radaru v ČR, se v prvních letech po revoluci zasazovali o to, aby od nás odešel zbrojní průmysl.

9. *Souhlasíte s názorem M. Topolánka, že za konec radaru může i pád vlády?*

S tímto názorem nesouhlasím.

10. *Myslíte si, že nahradí nový projekt protiraketové obrany projekt radaru?*

Nejsem odborník na protiraketovou obranu, proto nemohu na otázku odpovědět.

11. *Brdské obce konec radaru uvítaly, slíbené dotace už ale zřejmě neuvidí....Váš názor?*

Obávám se, že by slíbené dotace neuviděli stejně. Na druhou stranu, dotace do obcí byly slíbeny vládou a podle jejích slov bez ohledu na to, zda bude radar v Brdech či nikoliv. Vláda chtěla podpořit obce v okolí VÚ Brdy, protože do této oblasti šlo v minulosti málo prostředků. Toto byly slova vlády. Paradoxem ale je, že oblast, kam měli jít peníze se nápadně shodovala s oblastí výstavby radaru (okolí radaru do vzdálenosti 10km) a že peníze měli jít např. do Spáleného Poříčí, které s újezdem nesousedí. Naopak, do oblasti na druhé straně Brd neměla přijít ani koruna. Zde vyvstává otázka, zda si vláda nechtěla obce těmito dotacemi takzvaně koupit.

3.3. Názory občanů Příbramska na tento projekt

Dle průzkumu dvě třetiny s umístěním radaru v ČR u nás nesouhlasí.

Přibližně 100 000 podpisů pod peticí za referendum o základně - to je mimořádně silný výsledek podle jakýchkoli srovnávacích měřítek. Iniciativě dává velmi silnou legitimitu. Jde totiž o „tvrdé“ podpisy na papíře podle českého petičního zákona, s udáním jména bydliště. Podpisy byly získány aktivisty ve všech skupinách obyvatelstva a po celém území republiky. A při jejich shromažďování se nám dostává podpory a projevů sympatií od nám neznámých lidí, kteří zřejmě do „velké politiky“ jinak vůbec nevstupují. Z paměti mnoha lidí nevymizí groteskní situace, k níž došlo v televizních Otázkách Václava Moravce koncem roku 2006, kdy byl k debatě politiků přizván jako „host na telefonu“ poprvé a naposledy mluvčí iniciativy (byl jím Jan Tamáš). Po jedné jeho kritické poznámce místopředseda Poslanecké sněmovny Jan Kasal (KDU-ČSL) s nelíčeným znepokojením vykřikl: „Ale vy toho víte o té základně víc než my!“ Měl pravdu. Časy se mění i v tomto ohledu, monopol politiků na informovanost už dávno padl. Pokud se dá skupina občanů dohromady a vloží do své akce dostatek schopností, času a energie, může se v zásadě dobrat podstaty u jakékoli věci, o níž se rozhoduje ve velké politice. Bez velkého aparátu. A dokonce i v poměrně nevelké společnosti jako je česká se najde dost odborníků nezávislých na establishmentu, kteří budou ochotni spolupracovat na kritickém posuzování problémů, u kterých je to potřeba. Nemluvě o zahraničních informačních zdrojích, zejména amerických, které jsou velmi bohaté. Vláda nedokázala logicky a přesvědčivě odpovědět na zásadní otázku: proč by u nás tato základna vlastně měla být zřízena?

Občanský protest proti základně za dva roky značně zesílil a rozšířil se. Iniciativa „NE základnám“ už dávno není na tomto poli sama. Za zády lidu této země začaly vlády jednání o umístění americké vojenské základny u nás. Tak zvané demokratické strany spolu s hlavními sdělovacími prostředky dohlédly na to, aby se otázka americké vojenské základny nestala tématem předvolebních diskusí. Dnes bez toho, aby se zeptala lidu této země, chce vláda již tuto základnu nechat stavět.

Jako obyvatelé této země máme ale právo do tohoto mluvit!

Vždyť jde o náš osud, o naši zemi, o naši budoucnost.

Proto se musíme domáhat svého práva rozhodovat o vlastním osudu.

Veřejnost v této zemi se právem domáhá toho, aby o umístění americké vojenské základny u nás mohla spolurozhodovat. Pro referendum se vyslovuje velká většina občanů této země. Podle šetření Centra pro výzkum veřejného mínění Sociologický ústav Akademie věd České republiky (CVVM) z února tohoto roku (zatím poslední šetření na toto téma) podporuje požadavek referenda 76% dotázaných, zatímco referendum o této otázce odmítá 19% dotázaných. Pozoruhodné je, že referendum požadují nejen přívrženci opozičních stran, ale i většina přívrženců koaličních stran. V únoru letošního roku bylo pro vypsání referenda 89% přívrženců KSČM a 86% přívrženců ČSSD. Pro vypsání referenda se ovšem i 72% přívrženců Strany zelených a 68% přívrženců KDU-ČSL. Dokonce i mezi přívrženci ODS je pro vypsání referenda 50% dotázaných, proti referendu pak 42% dotázaných přívrženců občanských demokratů.⁵⁹

---

⁵⁹ Společně proti základně aneb NE vojenské základně USA, Jan Keller, Jan Neoral, Rudolf Převrátíl, Kateřina Konečná, Jiří Mašťálka, Oskar Krejčí, ilustrace Michael Marčák, výtisk TYPOS, tiskařské závody, a. s., závod Klatovy, 2007

ZÁVĚR

Celý průběh plánované výstavby radaru byl od začátku pro obyvatelstvo nečitelný, nejasný a mlhavý. Byl velmi zdoluhavý a nebylo zřejmé, proč se některé parlamentní strany snaží dokončit projekt za každou cenu, dokud je v Bílém domě George Bush.

Jakou osobní motivaci měl Mirek Topolánek, Saša Vondra a kníže Schwarzenberg ? Nebylo Pražské jaro dostatečným poučením, že zlo přichází nejen ze Západu, ale i z Východu ?

Radar v České republice v dohledné době budován nebude. Spojené státy upustili od plánu vybudovat v ČR raketový štít. Významná událost se stala v ČR v Praze 8. dubna 2010. Prezidenti USA a Ruska podepsali novou smlouvu, která zavazuje obě země snížit počty strategických jaderných hlavíc. Prezident USA Obama prohlásil, že chce dosáhnout toho, aby byl svět bez jaderných zbraní s pomocí Ruska.

Prezident USA kladl důraz na výjimečnost okamžiku, kdy obě mocnosti našly shodu na společném odzbrojení. Cesta za jeho snem „světa bez jaderných zbraní“ je však ještě dlouhá. „Možná se ho ani nedožiju,“ připustil Obama. Věřící však, že tomu napomůže další spolupráce s Ruskem. „Budeme hovořit o možnostech, jak zajistit veškerý jaderný arzenál po celém světě,“ řekl Obama.

„Naprostou souhlasím s hodnocením pana Obamy, zde opravdu došlo k dějinné události. Není nikdo, kdo by vyhrál, nebo prohrál. Obě strany zvítězily, zvítězila všechna světová společenství,“ uvedl prezident Ruska Medvěděv.

Oba prezidenti si vzájemně poděkovali za spolupráci a úsilí, s nímž se do sestavení dohody pustili. Podle Medvěděva byla realizace smlouvy ještě před pár měsíci prakticky nemožná. Shodli se na tom, že nový START je začátkem dalšího celosvětového a dlouhodobého vývoje v otázce jaderného zbrojení. Významný je však signál, který je nyní z Prahy vysílán celému světu, že mezi mocnostmi je důvěra.⁶⁰

Lidstvo je koneckonců jen jedno a tato malá planeta je naším jediným domovem. Chceme-li tento domov chránit, musí každý z nás přímo zakusit nestrannou lásku k bližnímu. Pouze tento cit může odstranit sebestředné motivy, jež vedou lidi k vzájemnému zneužívání. Z upřímného a otevřeného srdce vyvěrá přirozený pocit vlastní hodnoty a sebedůvěry a není proto třeba se bát druhých.

Jsem přesvědčen, že na každé úrovni společnosti – rodinné, kmenové, národní i mezinárodní – je soucítění klíčem ke šťastnějšímu a úspěšnějšímu světu. Nemusíme přijímat žádné náboženství či ideologii. Postačí, když každý z nás rozvine své pozitivní lidské vlastnosti. Snažím se vnímat každého, s kým se setkám, jako starého přítele. To mi dává upřímný pocit štěstí. V tom spočívá praxe soucítění.⁶¹

---

⁶⁰ <http://www.novinky.cz/domaci/196971-novy-start-byl-podepsan-zapad-je-spokojen-iran-se-obul-do-obamy.html> - 8.4.2010

⁶¹ Soucítění a osobnost-dalajlama, překlad Adam Pulchart, vydalo Tibetké kulturní centrum, Praha 2001

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Literární zdroje

1. ETIKA PRO NOVÉ MILÉNIUM-kniha autor Jeho Svatost Dalajlama, Vydalo nakladatelství PRAGMA, Věžeňská 3, 110 00 Praha 1 v roce 2000, vydání první
2. Einsteinovo řešení světa bez válek, Jiří Vančura, nakladatelství DOPLNĚK, Brno 2001
3. BERTHA von SUTTNER - Život pro mír autor Brigitte Hamann, vydala Marie Chřibková, nakladatelství a vydavatelství One Woman Press Rybná 14, 110 05 Praha 05, první vydání, 2006
4. Americká vojenská základna v Čechách-autoři-Jan Keller, Jiří Mašťálka, Oskar Krejčí, ilustrace Michael Marčák, výtiskl TYPOS, tiskařské závody, a. s., závod Klatovy 2007
5. Gándhí síla pravdy-Catherine Clémentová, z francouzského originálu Gandhi, přeložili Hana Večerková a Robin Heřman, vydavatelství SLOVART 1994,
6. Zahraniční politika USA, autor Suchý Petr, nakladatel: Masarykova univerzita-Vydavatelství 2001
7. Vybrané aspekty soudobého terorismu-David Řehák, Pavel Foltin, Richard Stojar, Ministerstvo obrany České republiky – Agentura vojenských informací a služeb, první vydání, 2008
8. „Odzbrojení“ prostředek mezinárodní bezpečnosti- autor Jan Ondřej, vydavatel: Aleš Čeněk, s.r.o, vydáno Plzeň, 2008
9. Americká vojenská základna v Čechách - autoři Jan Keller, Jiří Mašťálka, Oskar Krejčí, ilustrace Michael Marčák, výtiskl TYPOS, tiskařské závody, a. s., závod Klatovy, 2007
10. Společně proti základně aneb NE vojenské základně USA, Jan Keller, Jan Neoral, Rudolf Převrátil, Kateřina Konečná, Jiří Mašťálka, Oskar Krejčí, ilustrace Michael Marčák, výtiskl TYPOS, tiskařské závody, a. s., závod Klatovy, 2007
11. Soucítění a osobnost-dalajlama, překlad Adam Pulchart, vydalo Tibetké kulturní centrum, Praha 2001

Elektronické zdroje

1. http://www.nenasili.cz/cs/622_text-a-zdroje-informaci-k-vidu-historie-radaru-v-cesku - 27.3.2010
2. Center for Defense Information www.cdi.org - 15. 3. 2010
3. <http://www.zvedavec.org/komentare/2007/12/2367-jedna-velka-lez-a-hromada-duverivych-blbcu.htm> - 27.3.2010
4. http://www.nenasili.cz/cs/573_penezkami-proti-radaru - 27.3.2010
5. <http://www.blisty.cz/2007/1/30/art32597.html> - 28.3.2010
6. <http://www.blisty.cz/art/18902.html> - 13.11.2009
7. http://www.nenasili.cz/11_brezen_2010/
8. <http://kdm-prostějov.blog.cz/0702/ne-zakladnam-6> - 27.3.2010
9. <http://www.trokavec.cz/informace-o-radaru/domaci-clanky/protiraketova-obrana-usa-radary-xbr-a-sbx> - 27.3.2010
10. <http://www.atmonline.cz/radar/300107b.htm> - 27.3.2010
11. <http://www.blisty.cz/art/41815.html> - 27.3.2010
12. <http://www.atmonline.cz/analyzy/pro/zakladna.htm> - 27.3.2010
13. <http://www.blisty.cz/art/41815.html> - 27.3.2010
14. www.blisty.cz/art/41815.html - 12.3.2010
15. http://www.protiraketovaobrana.cz/rusko-a-budovani-protiraketove-zakladny-v-cr-fnl-/pro-nazory.asp?c=A071116_104429_pro-nazory_m02 – 28.3.2010
16. http://www.protiraketovaobrana.cz/rusko-a-budovani-protiraketove-zakladny-v-cr-fnl-/pro-nazory.asp?c=A071116_104429_pro-nazory_m02 - 11.3.2010
17. Prof. ěrazim Kohák-filozof (www.nenasili.cz) 11.3.2010
18. Ulla Roder-mírová aktivistka (www.nenasili.cz) 11.3.2010
19. Ing. Otakar J. Mika, CSc.-Vysoké učení technické Brno - www.nenasili.cz - Proč je radar v Česku nebezpečný - 11.3.2010
20. Angelo Baracca-jaderný fyzik, profesor na univerzitě ve Florencii www.nenasili.cz - Proč je radar v Česku nebezpečný - 11.3.2010
21. Kate Hudson-Campaign for Nuclear Disarmament - www.nenasili.cz - Proč je radar v Česku nebezpečný - 11.3.2010
22. <http://www.blisty.cz/2007/1/30/art32597.html> - 28.3.2010
23. <http://www.blisty.cz/2007/2/26/art33018.html> - 28.3.2010
24. <http://www.kdu.cz/default.asp?page=5> - 13.11.2009
25. <http://aubi.bloguje.cz/615502-cesi-si-postavi-raketovou-zakladnu-v-usa.php> - 29.3.2010
26. http://www.lidovky.cz/paroubek-radar-mozna-ano-083-/ln_noviny.asp?c=A071108_000012_ln_noviny_sko&klic=222337&mes=071108_0 12.3.2010
27. http://www.lidovky.cz/paroubek-radar-gross-o-jednani-mlcel-d7j-/ln_noviny.asp?c=A080825_000014_ln_noviny_sko&klic=227213&mes=080825_0 12.3.2010
28. http://domaci.ihned.cz/c4-10070920-31228180-002000_d-paroubek-radar-je-zbytecny-a-nic-na-tom-nezmeni-ani-obama 12.3.2010
29. Ing. Jan Tamáš, PhD.- www.nenasili.cz - Proč je radar v Česku nebezpečný - 11. března 2010
30. <http://www.novinky.cz/domaci/196971-novy-start-byl-podepsan-zapad-je-spokojen-iran-se-obul-do-obamy.html> - 8.4.2010

ABSTRAKT

Peukerová, D. Politické souvislosti umístění radarové základny v ČR: bakalářská práce. Příbram: Vysoká škola evropských a regionálních studií, o. p. s.,2010. Vedoucí bakalářské práce:doc.Ing.Dr.Štefan Danics,Ph.D.,

Klíčová slova: radarová základna, průběh vývoje radaru v České republice, technická data radaru XBR, postoje občanů v České republice.

Svoji bakalářskou prací jsem se snažila o popis vývoje radarové základny v České republice. Po nástupu nového prezidenta USA Obamy byl vývoj a výstavba radarové základny ukončena.

Toto téma považuji stále za aktuální, především je zajímavý názorový postoj většiny obyvatelstva v České republice, který se postavil proti výstavbě radarové základny v České republice. Potvrdili jsme, že jsme národem západních Slovanů tradičně tíhnoucím k neutralitě, nekrvavému řešení konfliktů a míru.

Avšak jednotlivec – diktátor dokáže uvrhnout do neštěstí celé národy, ať jsou sebevíce mírumilovní. Přehnané osobní ambice jednotlivce (Hitler, Stalin) již v minulosti napáchaly nedožrnné škody. Děkujeme, že to naši ambiciózní elitě nevyšlo!

ABSTRACT

Peukerová, D. Political context of radar base placement in the Czech Republic.

Bachelor Thesis. Přeboram: Vysoká škola evropských a regionálních studií, o. p. s., 2010.

Bachelor Thesis supervisor: doc.Ing.Dr.Štefan Danics,Ph.D.,

Key words: radar base, history of radar base development in the Czech Republic, technical data of XBR radar, attitude of citizens in the Czech Republic.

I have endeavoured to describe the radar base development in my Bachelor Thesis. The development and the construction of the radar base ended up after Obama's accession to the presidential function of the USA.

I consider the theme still topical, first and foremost there is an interesting opinion of the majority of Czech citizens, which opposed the radar base construction in the Czech Republic. We have confirmed we are the nation of western Slavonians traditionally tending towards neutrality, bloodless solutions of conflicts and peace.

However an individual – a dictator contrives to immerse the whole nations in unhappiness, no matter how peaceful they are. Excessive personal ambitions of an individual (Hitler, Stalin) have already causes out of sight damage in past. We are thankful that our ambitious selected few did not succeed!